DAQE Slovakia s.r.o.
Pribinova 8953/62
010 01 Žilina

Plán BOZP

Stavba/dielo:	**I/61 - II/516 Trenčianska Teplá, úprava križovatky**
Druh stavby	Rekonštrukcia existujúcej križovatky na svetelne riadenú
Katastrálne územie	Trenčianska Tepla
Okres	Trenčín
Kraj	Trenčiansky
Investor	**Slovenská správa ciest Bratislava** V zastúpení: **SSC IVSC Žilina** M. Rázusa 104/A 010 01 Žilina
Projektant	**DAQE Slovakia s.r.o.** Pribinova 8953/62 010 01 Žilina

<table>
<tr><th colspan="2">Stavebník:</th><th colspan="3">Zhotoviteľ:</th></tr>
<tr><td>Kontroloval:</td><td></td><td>Vypracoval:</td><td>Ing. Julius Hlaváč</td><td></td></tr>
<tr><td>Odporučil:</td><td></td><td rowspan="2">Schválil:</td><td rowspan="2">.....

koordinátor bezpečnosti

.....
vedúci stavby</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>Schválil:</td><td></td></tr>
<tr><td>Dátum:</td><td></td><td>Dátum:</td><td colspan="2"></td></tr>
</table>

Obsah

1 DÔLEŽITÉ KONTAKTY 4

2 POJMY, SKRATKY, ODKAZY 5

2.1 POJMY 5
2.2 SKRATKY 6

3 VŠEOBECNÉ ZÁSADY V OBLASTI BEZPEČNOSTI A PREVENCIE ŠKÔD 7

4 ZÁKLADNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE STAVBY/DIELA 7

ZÁKLADNÉ ÚDAJE CHARAKTERIZUJÚCE STAVBU 8
ZOZNAM STAVEBNÝCH OBJEKTOV 12
ZARIADENIE A ORGANIZÁCIA STAVENISK, ROZSAH A USPORIADANIE STAVENISKA 12
PREDPOKLADANÝ POSTUP VÝSTAVBY - PROJEKT ORGANIZÁCIE DOPRAVY (POD). 13
PREDPOKLADANÝ POČET PRACOVNÍKOV PRI VÝSTAVBE A ICH SOCIÁLNE ZABEZPEPEČENIE. 16
ŠKOLENI PRACOVNÍKOV OBJEDNÁVATEĽA 17
ÚDAJE O NAPOJENÍ NA ENERGIE 17
POŽIADAVKY NA KOMPLEXNÉ VYSKÚŠANIE JEDNOTLIVÝCH ČASTÍ STAVBY 17

5 ZÁSADY PRE UDRŽIAVANIE PORIADKU NA STAVENISKU 17

6 KOORDINÁCIA BEZPEČNOSTI A ZODPOVEDNOSTI 18

6.1 KOORDINÁTOR DOKUMENTÁCIE A KOORDINÁTOR BEZPEČNOSTI NA STAVENISKU 18

7 KOORDINÁCIA PRÁC 20

7.1 VEDÚCI STAVBY 20
7.2 MAJSTRI (VEDÚCI PRACOVNÍCI) 20
7.3 ZAMESTNANCI 21
7.4 ZHOTOVITELIA 21
7.5 FUNKČNÉ ZODPOVEDNOSTI JEDNOTLIVÝCH FUNKCIÍ 21

8 ÚLOHY BEZPEČNOSTNO-TECHNICKEJ SLUŽBY 21

9 ÚLOHY PRACOVNEJ ZDRAVOTNEJ SLUŽBY 21

10 PROGRAM PREVENCIE ŠKÔD 21

10.1 RIZIKÁ PRE ZAMESTNANCOV NA STAVBE 21
10.1.1 Zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) 22
10.1.2 Zamestnanci stavebníka 22
10.1.3 Klasifikácia zdrojov úrazu 22
10.1.4 Klasifikácia príčin úrazov: 22
10.1.5 Elektrina 23
10.2 DOPRAVA MATERIÁLU AKO ZDROJ OHROZENIA 24
10.3 STAVEBNÉ A MONTÁŽNE ČINNOSTI NA STAVENISKU 24
Povinnosti pri odovzdávaní staveniska (pracoviska) 25
10.4 PLÁNOVANIE NEBEZPEČNÝCH PRÁC 25
10.5 ÚRAZY A HAVÁRIE, ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ 26
10.5.1 Prvá pomoc, lekárska starostlivosť 26
10.5.2 Hlásenie a vyšetrovanie pracovných úrazov a bezprostrednej hrozby závažnej priemyselnej havárie alebo závažnej priemyselnej havárie 26
10.5.3 Vyšetrovanie mimoriadnych situácií 27
10.6 POSKYTOVANIE OOPP 27
10.7 OCHRANA STAVENISKA, KONTROLY 28
10.7.1 Priestory a objekty staveniska a zariadenia staveniska 29
10.7.2 Vozidlá a doprava 29
10.7.3 Ochrana staveniska a kontrola pohybu osôb 29

10.8 OPATRENIA PRI PORUŠENÍ PREDPISOV BOZP 30
10.9 ZÁZNAMY A HLÁSENIA BOZP 30
10.10POŽIADAVKY NA ZABEZPEČENIE BOZP A OPP V OBJEKTOCH, PRIESTOROCH, RESP. NA PRACOVISKÁCH STAVEBNÍKA SSC - IVSC ŽILINA 30

11 HARMONOGRAM PRÁC (ČASOVÝ PLÁN POSTUPU PRÁC) 32

12 SPOLOČNÉ PRIESTORY 32

12.1 ÚDAJE O SPOLOČNÝCH BEZPEČNOSTNÝCH OPATRENIACH PRE SPOLOČNÉ PRIESTORY 32
12.2 STAROSTLIVOSŤ O PORIADOK A ČISTOTU A O UPRATOVANIE NA SPOLOČNOM PRACOVISKU-STAVENISKU, VRÁTANE ODVOZU ODPADU 33

13 VYMEDZENIE PRIESTOROV OBZVLÁŠŤ RIZIKOVÝCH PRÁC 33

14 KONTROLY DODRŽIAVANIA BOZP NA PRACOVISKU-STAVENISKU 34

14.1 PROCEDÚRA PRIEBEŽNEJ KONTROLY BOZP 34
14.2 MECHANIZMY KONTROLNEJ ČINNOSTI BOZP DODÁVATEĽA/ZHOTOVITEĽA 35

15 ŠKOLENIA BOZP 35

16 ZRUŠOVACIE USTANOVENIA 35

17 OBOZNÁMENIE ZODPOVEDNÝCH ZAMESTNANCOV DODÁVATEĽA/ZHOTOVITEĽA S PLÁNOM BOZP 36

PRÍLOHA Č. 1 37

1 DÔLEŽITÉ KONTAKTY

Dôležité kontakty	**Tel.**
Integrovaný záchranný systém	**112**
Hasičská a záchranná služba	**150**
Rýchla lekárska pomoc	**155**
Polícia	**158**
Ohlasovňa požiarov	_____
Lekárska pohotovostná služba Trnava	**155** (033/593 81 08)
Elektro	**0800 159 000**
Plynárne	**0850 111 727**
Vodárne	**0850 111 234**
Technik stavebníka _____	_____
Koordinátor bezpečnosti stavby/diela _____	_____
Koordinátor dokumentácie stavby/diela _____	_____
Vedúci stavby/diela dodávateľa/zhotoviteľa _____	_____

2 POJMY, SKRATKY, ODKAZY

2.1 Pojmy

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci BOZP - podmienky a faktory, ktoré vplývajú alebo môžu vplývať na zdravie a bezpečnosť zamestnancov alebo iných pracovníkov (vrátane dočasných pracovníkov a pracovníkov podľa osobitných zmlúv), návštevníkov alebo iných osôb na pracovisku.
Cieľ bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci - cieľ BOZP na podporu výkonnosti BOZP, t. j. merateľných výsledkov manažérstva rizík BOZP organizácie, ktorý si organizácia sama stanoví a chce ho dosiahnuť.
Nebezpečenstvo/ohrozenie - zdroj, situácia alebo činnosť, ktoré môžu potenciálne spôsobiť fyzické zranenie alebo poškodenie zdravia, alebo ich kombináciu.
Poškodenie zdravia/choroba - identifikovateľné, nepriaznivé fyzické alebo psychické ťažkosti, vzniknuté a/alebo zhoršené pracovnou činnosťou a/alebo situáciou spojenou s prácou.
Sústavné/trvalé zlepšovanie - opakujúci sa proces, ktorý zdokonaľuje systém manažérstva BOZP s cieľom dosiahnuť zlepšenie celkovej výkonnosti v oblasti BOZP v súlade s politikou BOZP organizácie.
Nezhoda - nesplnenie požiadavky.
Pozn. : nezhodou môže byť akákoľvek odchýlka od:

- súvisiacich pracovných štandardov, praktík, postupov, právnych požiadaviek, atď.,
- požiadaviek systému manažérstva BOZP.

Záznam - dokument opisujúci dosiahnuté výsledky alebo poskytujúci dôkaz o vykonaných činnostiach.
Posudzovanie rizika - proces hodnotenia rizika, ktoré vyplýva z nebezpečenstva, pričom sa berú do úvahy jestvujúce riadiace činnosti a rozhoduje sa, či riziko je alebo nie je prijateľné.
Preventívne opatrenie - opatrenie na odstránenie príčiny potenciálnej nezhody alebo inej potenciálne neželateľnej situácie.
Riziko - kombinácia pravdepodobnosti vzniku nebezpečnej udalosti alebo ohrozenia a závažnosti zranenia alebo poškodenia zdravia, ktoré môže spôsobiť nehoda alebo vystavenie sa nebezpečenstvu.
Výkonnosť bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci - merateľné výsledky manažérstva rizík BOZP organizácie.
Systém manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci - časť systému manažérstva, organizácie, ktorá sa používa pri príprave a implementácii politiky BOZP a manažérstve jej rizík.
Prijateľné riziko - riziko, ktoré sa znížilo na úroveň, ktorú organizácia považuje za prijateľnú na splnenie jej právnych záväzkov a vlastnej politiky BOZP.
Pracovisko - akýkoľvek fyzický priestor, v ktorom organizácia riadi vykonávanú pracovnú činnosť.
Práce so zvýšeným nebezpečenstvom - Práce, kde po celú dobu ich trvania hrozí zvýšené nebezpečenstvo úrazu elektrickým prúdom, popálením, zadusením, otravou, výbuchom, alebo trvalé poškodenie zdravia zváračským aerosólom, žiarením, hlukom, a pod. najmä v uzatvorených, tesných alebo nedostatočne vetraných priestoroch. Pre oblasť zváračských prác sú takéto pracoviská riešené v STN 050601. K vykonaniu prác v podmienkach zvýšeného nebezpečenstva musí byť vždy vystavené písomné povolenie.
Stavebník – Slovenská správa ciest IVSC Žilina
Dodávateľ - organizácia v zmluvnom vzťahu so stavebníkom
Zodpovedný zamestnanec - zamestnanec poverený riadením pracovnej/ých činnosti/í na zverenom úseku s právomocou samostatne rozhodovať.

2.2 Skratky

Skratky používané v texte dokumentu sú nasledovné:

B príkaz	príkaz na prácu s elektrickým zaistením zariadení
BOZP	bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
BTS	bezpečnostno-technická služba
FS	funkčné skúšky
HMG	harmonogram
HW	hardware
IMS	integrovaný manažérsky systém
IS	individuálne skúšky
KV	komplexné vyskúšanie
MPSVR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NN	nízke napätie
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
NV SR	Nariadenie vlády Slovenskej republiky
OOPP	osobný ochranný pracovný prostriedok
OPO	oprávnená právnická osoba
OPP	ochrana pred požiarmi
PD	projektová dokumentácia
PHP	prenosný hasiaci prístroj
PKV	predkomplexné vyskúšanie
PO príkaz	príkaz na prácu s rizikom požiarneho nebezpečenstva
PP	prevádzkový predpis
R	rozvodňa
RIS	riadiaci informačný systém
SKR	systém kontroly a riadenia
STN	slovenská technická norma
SBÚ	Slovenský banský úrad
SKR	Systém kontroly a riadenia
SO	stavebný objekt
STD	sprievodná technická dokumentácia
STN	slovenská technická norma
SÚBP	Slovenský úrad bezpečnosti práce
SW	software
TI	Technická inšpekcia
ZoD	Zmluva o dielo
ZDZ	**Zvislé dopravné značenie**
VDZ	**Vodorovné dopravné značenie.**

3 VŠEOBECNÉ ZÁSADY V OBLASTI BEZPEČNOSTI A PREVENCIE ŠKÔD

Cieľom pre celé obdobie realizácie projektu stavby/diela: **„I/61 - II/516 Trenčianska Teplá, úprava križovatky“** je, v súlade politikou BOZP stavebníka (**Slovenská správa ciest**), minimalizovanie nasledujúcich aspektov:

- úrazy,
- časové straty v dôsledku úrazov,
- prípady lekárskeho ošetrenia pri neabsenčných pracovných úrazoch,
- požiare,
- havárie spôsobujúce zranenie osôb,
- havárie spôsobujúce škody na zariadení,
- škody na životnom prostredí.

4 ZÁKLADNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE STAVBY/DIELA

Názov a účel stavby/diela

Stavba	**I/61 - II/516 Trenčianska Teplá, úprava križovatky**
Druh stavby	Rekonštrukcia existujúcej križovatky na svetelne riadenú
Katastrálne územie:	Trenčianska Teplá
Okres:	Trenčín
Kraj:	Trenčiansky
Investor:	**Slovenská správa ciest Bratislava** V zastúpení: **Slovenská správa ciest IVSC Žilina** M. Rázusa 104/A 010 01 Žilina
Dodávateľ/zhotoviteľ:	.....
Projektant	**DAQE Slovakia s.r.o.** Pribinova 8953/62 010 01 Žilina

Základné údaje:

V zmysle podmienok tejto ZoD sa dodávateľ/zhotoviteľ" zaväzuje zhotoviť pre objednávateľa vykonanie nasledovného diela: " I/61 - II/516 Trenčianska Teplá, úprava križovatky ".

1. **Komunikácie, spevnené plochy, odvodnenie povrchov.**
2. **Búranie a demontáž existujúcich konštrukcií v rozsahu podľa realizačného projektu.**
3. **Likvidácia demontážou a montážou vzniknutého odpadu v zmysle platnej legislatívy.**
4. **Zaškolenie pracovníkov objednávateľa na úrovni obsluhy a údržby.**
5. **Vypracovanie plánu BOZP z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a zabezpečenie výkonu koordinátora bezpečnosti v zmysle Nariadenia vlády SR č 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavbe, v platnom znení.**
6. **Zabezpečenie a odovzdanie sprievodnej technickej dokumentácie (certifikáty, atesty, revízne správy elektro, protokoly funkčných skúšok a pod.).**
7. **Spracovanie dokumentácie skutočného vyhotovenia v tlačenej forme + v elektronickej forme na CD nosiči.**

Detailná technická špecifikácia predmetu plnenia sa nachádza v "Projekte na stavebné povolenie“ stavby/diela, vypracovanom projektantom firmy **DAQE Slovakia s.r.o.**.

ZÁKLADNÉ ÚDAJE CHARAKTERIZUJÚCE STAVBU

Projektová dokumentácie rieši rekonštrukciu existujúcej priesečnej križovatky na svetelne riadenú križovatku. Stavba sa nachádza v intraviláne v centre obce Trenčianska Teplá, v zastavanej časti obce. Jedná sa o existujúcu križovatku, ktorej jedno rameno prechádza premostením ponad potok Teplička. V križovatke sa stretávajú, cesta I tr. I/61 (2 ramená), cesta II tr. II/516, miestna cesta ul. Mayerova.

Cesta I. triedy I/61 (ul. Žilinská) je v predmetnom úseku vedená ako dvojpruhová obojsmerná miestna cesta (prieťah cesty I. triedy) so samostatnými pruhmi na odbočenie vľavo. Vzhľadom na existujúce šírkové usporiadanie je cesta v danom úseku kategórie B1-MZ 14,0/60 v územnom pláne obce Trenčianska Teplá nie je kategória cesty definovaná. Trasu cesty I/61 v 0,15050km, (v kilometrovníkovom staničení cesty I/61 133,229 km) križuje jednokoľajná, elektrifikovaná (jednosmerná trakčná prúdová sústava s napätím 600 V), úzkorozchodná (760 mm) špeciálna dráha Trenčianska Teplá – Trenčianske Teplice (TREŽ). Úrovňové križovanie je v žkm 0,753 (SP1916).

Cesta I/61 spája Bratislavu a Žilinu. Začína na hraničnom priechode Petržalka-Berg s Rakúskom (v Rakúsku na ňu nadväzuje Spolková cesta 9) a končí v meste Žilina križovatkou s cestou I/60 (žilinský

mestský okruh). Jej celková dĺžka je 191,0 km a pred vybudovaním diaľnice D1 bola hlavným dopravným ťahom. V časti prieťahu mestom Bratislave je kopírovaná diaľnicou D1. Cesta I/61 v súčasnosti nie je v danom úseku zaradená do siete Medzinárodných cestných ťahov „E“ a „TEM“ alebo Multimodálnych koridorov „TEN-T“, nakoľko je v jej súbehu vedená diaľnica D1. Cesta I/61 je v správe Slovenskej správy ciest (vlastník – Štát).

Cesta II. triedy II/516 (ul. Teplická) je v predmetnom úseku vedená ako dvojpruhová obojsmerná miestna cesta (prieťah cesty II. triedy) bez samostatných odbočovacích pruhov vpravo a vľavo. Vzhľadom na existujúce šírkové usporiadanie je cesta v danom úseku kategórie B2-MZ 8,0/50 (čo zodpovedá nadväznosti kategórií cestných komunikácií na miestne komunikácie podľa STN 73 6110, tab. 4; v územnom pláne obce Trenčianska Teplá nie je kategória cesty definovaná). V predmetnom úseku je trasa cesty II/516 vedená v súbehu so špeciálnou železničnou dráhou Trenčianska Teplá – Trenčianske Teplice. Cesta II/516 spája Trenčiansku Teplú a Bánovce nad Bebravou. Začína v obci Trenčianska Teplá v predmetnej riešenej križovatke s cestami I/61 a II/516 a končí cca 1 km pred mestom Bánovce nad Bebravou križovatkou s cestou I/9. Jej celková dĺžka je cca 25,5 km. Cesta II/516 je v správe Správy ciest Trenčianského samosprávneho kraja (vlastník – Trenčiansky samosprávny kraj).

Miestna cesta (ul. Mayerova) je v predmetnom úseku vedená ako dvojpruhová obojsmerná miesta cesta bez samostatných odbočovacích pruhov vpravo a vľavo. Vzhľadom na existujúce šírkové usporiadanie je cesta v danom úseku kategórie C3- MO 7,0/30 (odvodená od C3-MO 7,5/30 zúžením vodiaceho prúžku/odvodňovacieho prúžku z 0,50 m na 0,25 m; v územnom pláne obce Trenčianska Teplá nie je kategória cesty definovaná). Miestna cesta slúži pre dopravnú obsluhu okolitej zástavby rodinných domov a bytových domov. Začína v predmetnej riešenej križovatke s cestami I/61a II/516 a končí v križovatke s miestnou cestou (ul. Cukrovarská). Jej celková dĺžka je cca 0,48 km. Miestna cesta je v správe obce Trenčianska Teplá (vlastník – obec Trenčianska Teplá).

Najbližšie križovatky ktoré sa nachádzajú na ceste I/61 od predmetnej riešenej križovatky sú v smere na Dubnicu nad Váhom križovatka cesty I/61 s miestnou cestou (ul. Dubovecká) vo vzdialenosti cca 200 m a v smere na Trenčín križovatka cesty I/61 s miestnou jednosmernou cestou (ul. M. R. Štefánika) vo vzdialenosti cca 50 m.

V okolí predmetnej križovatky nie sú plánované investície na rozvoj diaľnic, rýchlostných ciest a ciest, ktoré by mali dopravný vplyv na predmetnú križovatku.

V mieste stavby sa nachádza železničná koľaj, ktorá križuje trasu cesty I/61. Jedná sa o jednokoľajnú, elektrifikovanú (jednosmerná trakčná prúdová sústava s napätím 600 V), úzkorozchodnú (760 mm) špeciálnu dráhu Trenčianska Teplá – Trenčianske Teplice (TREŽ). Úrovňové križovanie je v žkm 0,753 (SP1916). Koľaje železničky sú zapustené na úroveň okolitej spevnenej cesty s asfaltobetónovým krytom. V predmetnom mieste kríženia sa navrhuje výmena asflatobetónového krytu, iné stavebné úpravy nie sú navrhované. Niveleta ostáva zachovaná bez zmeny a teda bez

výškových rozdielov oproti existujúcemu stavu krytu. Medzi traťou a súbehom s cestou II/516 je s časti navrhovaný chodník pre peších, ktorý je opatrený zábradlím z kompozitného nevodivého materiálu. Vzdialenosť od zábradlia po os koľaje je minimálne 2,5m. vid vzorový priečny rez. Ochranné pásmo dráhy je v intraviláne 60m od osi koľaje.

Železnička v súčasnosti premáva občasne, hlavné obdobie fungovania je druhá polovica júna, do konca augusta v letnom období, hlavne letných prázdnin a cez víkendy.

Zdôvodnenie potreby stavby:

Dôvodom vypracovania projektovej dokumentácie je nedostatočná kapacita existujúcej priesečnej križovatky, s obťažným pripojením z niektorých ramien v čase dopravnej špičky. Zvýšenie plynulosti jazdy, bezpečnostného hľadiska pohybu chodcov. Úprava križovatky tak, aby vyhovovala súčasným, ako aj výhľadovým nárokom na dopravu.

Predmetná križovatka má výhľadovo plánované riešenie turbo-okružnou križovatkou. Nakoľko realizácia tohto návrhu má vysoké nároky na priestorové usporiadanie, náročné technické riešenie (prekládky inžinierskych sietí, demoláciu existujúcich budov, prestavbu existujúceho mostného objektu ponad potok Teplička atď.) a z toho vyplývajúce vysoké finančné a časové nároky, pristúpilo sa k riešeniu kritického stavu križovatky prebudovaním na križovatku svetelne riadenú, a to do času vybudovania trvalého riešenia, ktorým by mala byť turbo-okružná križovatka.

Účel a ciele stavby:

Účelom stavby je úprava existujúcej priesečnej križovatky ciest I/61, II/516 a miestnej cesty na svetelne riadenú križovatku s cieľom zvýšiť bezpečnosť a plynulosť jazdy vozidiel na všetkých križovatkových vetvách. Zabezpečiť bezpečný pohyb chodcov a odstrániť nevyhovujúcu kapacitu jednotlivých vetiev tak, aby upravený stav križovatky vyhovoval súčasným a výhľadovým nárokom na dopravu.

Spôsob dosiahnutia cieľa:

Ciele budú dosiahnuté úpravou počtu samostatných jazdných pruhov v jednotlivých vetvách križovatky. Prestavbou križovatky na križovatku svetelne riadenú, s usmernením pohybu chodcov a dopravy a to úpravou existujúcich a vybudovaním nových chodníkov, úpravou existujúcich autobusových zálivov a nástupíšť.

Návrh úpravy križovatky je v zmysle zadania limitovaný existujúcimi stavebnými objektami, okolitou zástavbou a jej infraštruktúrou. Dôležitým limitom návrhu je poloha existujúceho mostu ponad potok Teplička a úzkorozchodnej železnice križujúcu predmetnú križovatku, ako aj majetkových hraníc. Pre dosiahnutie čo najväčšej miery zvýšenia kapacity križovatky s existujúcimi šírkovými parametrami a obmedzeniami je navrhovaná šírka jednotlivých jazdných pruhov upravená na min. šírky 3m s doplnením ďalšieho jazdného pruhu. Križovatka je navrhovaná ako svetelne riadená. Križovatku križuje úzkorozchodná železnica, ktorá bude mať vytvorenú svetelnú signalizáciu synchronizovanú s prejazdom vlaku a následne koordinovaný so svetelnou signalizáciou križovatky.

Všetky navrhované práce boli projektované s ohľadom na ochranu životného prostredia a prírody. Práce sa vykonávajú na cestnom pozemku, s minimálnym zásahom do iných parciel.

Celkový rozsah stavby:

Kategória cesta I/61:	B1-MZ 14,0/60
Kategória cesta II516:	B2-MZ 8,0/50
Kategória cesta miestna cesta ul. Mayerová:	MO 7,0/30
Uzlový bod križovatky:	3521A00501
Cestné staničenie I/61 kilometrovníkové:	km 133,281
Cestné staničenie II/516 kilometrovníkové:	km 0,000

Celková dĺžka stavebnej úpravy (výmena krytu vozovky):

Na ceste I/61	299,09 m
Na ceste II/516	53,64 m
Na miestnej ceste ul. Mayerova	40,63 m

Šírka jazdných pruhov:

Na ceste I/61	3,0 m
Na ceste II/516	min. 3,25 m
Na miestnej ceste ul. Mayerova	2,75 m

Počet mostných objektov: 1 ks
IČ M1929
Správcovské číslo 062
Dĺžka 22,4
Trámový
Monolitický prostý betón
Voľná šírka 14m
Šírka medzi obrubami 12,9m
Zaťažiteľnosť normálna 26t

Počet priepustov:	0 ks
Celková dĺžka oporných múrov:	0 m
Celková dĺžka zárubných múrov:	0 m
Počet obojstranných autobusových zastávok:	2
Počet objektov prekládok IS:	0
Vodohospodárske objekty:	1 ks mostný objekt
	Uličné vpusty

Počet železničných priecestí: 1 ks
nezabezpečené,
1 koľajové,
JIČ ŽSR SP1916,
správcovské číslo 063
TREŽ - Trenčianska elektrická železnica, n.o.

Zoznam stavebných objektov

I/61 - II/516 Trenčianska Teplá, úprava križovatky			
Číslo SO	**Názov samostatného objektu**	**Správca**	**KS**
D.2 101	Úprava cesty I/61	Slovenská správa ciest	2112
D.2 102	Úprava cesty II/516	TSK	2113
D.4 103	Úprava miestnej cesty, spevných plôch a chodníkov	Obec Trenčianska Teplá	2114
D.3 601	Cestná svetelná signalizácia	Obec Trenčianska Teplá	2315
D.3 602	Verejné osvetlenie	Obec Trenčianska Teplá	2314

Predpokladaný začiatok stavby: jar roku 2026

Doba výstavby (mimo zimnej prestávky):

Predpokladaná doba výstavby 4 mesiace.

Predpokladaná doba dopravných obmedzení je 4 mesiace.

ZARIADENIE A ORGANIZÁCIA STAVENISK, ROZSAH A USPORIADANIE STAVENISKA

Charakteristika navrhovaného staveniska

V zmysle Zákona č. 50/1976 Zb. O územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v znení neskorších predpisov, spracovateľ predmetného POV ako stavenisko navrhuje bezprostredné okolie predmetnej komunikácie, ktoré bude počas uskutočňovania stavby určené na vykonávanie samotných stavebných prác, na uskladňovanie stavebných výrobkov a dopravných a iných zariadení a na umiestnenie dočasných objektov navrhovaného ZS (uvažuje sa výhradne so stavebnými pozemkami v majetku investora stavby).

Zhotoviteľ si určí a odsúhlasí polohu staveniska pred začatím výstavby. Stavenisko pre výstavbu sa bude nachádzať na ceste I/61, II/516 na jej vozovke a na pozemkoch v blízkosti stavby. Projektant predpokladá, že väčšina materiálu bude na stavbu dovážaná a zo stavby odvážaná priebežne. V prípade využitia iných pozemkov ako je navrhnuté v PD si prenájom týchto zabezpečí zhotoviteľ stavby v rámci svojho zariadenia staveniska. Náklady na prenájom a úpravu týchto pozemkov si musí započítať do nákladov na stavbu.

Prístupy na stavenisko sú po existujúcich ceste I/61, II/516 a po miestnych cestách v obci Trenčianske Teplice. V blízkosti staveniska sa nachádzajú zdroje pitnej, úžitkovej vody aj elektrickej energie. S ich využitím sa však nepredpokladá. Zdroje el. energie a vody si zabezpečí zhotoviteľ stavby vo vlastne réžií, pričom náklady na tieto energie zahrnie do jednotkových cien jednotlivých položiek výkazu výmer.

Materiál z frézovania krytu bude bez zvyšku recyklovaný na ďalšie použitie. Vyfrézovaný materiál sa bude odvážať na skládku správcu cesty.

Pre stavbu sa predpokladá odvoz odpadov z búrania na recykláciu do recyklačného dvora, prípadne na skládku stavebného odpadu. Ostatný odpad zo stavby bude uskladnený na skládke komunálneho odpadu.

Materiál získaný pri čistení dažďovej kanalizácie a odvodnenia, ako aj rúr priepustov bude odvezený na najbližšiu spoplatnenú skládku TKO.

Všetka vyťažená a opätovne nepoužitá zemina bude odvezená na skládku.

Vytýčenie navrhovaného staveniska a jestvujúcich objektov

Pred zahájením zriaďovania vonkajšieho staveniska preverí oprávnený zástupca investora (napr. zodpovedný geodet) zástupcovi vybraného dodávateľa výstavby (napr. geodet dodávateľa stavby resp. stavbyvedúci), okrem rozhodnutia o prípustnosti stavby (právoplatnosť stavebného povolenia), projektovej dokumentácie (napr. platnosť realizačnej dokumentácie na stavbe), vyznačenia hraníc navrhovaného staveniska a ďalších dokladov i body základnej vytyčovacej siete územia. Najneskôr 7 dní pred odovzdaním priestoru budúceho vonkajšieho staveniska k výstavbe, spresní investor s vybraným dodávateľom stavby plochy využiteľné pre predmetné ZS.

Vybraný dodávateľ stavby (zodpovedný geodet a kartograf stavby) bude zodpovedný za riadne zriadenie a aktualizáciu geodetických bodov, za vypracovanie návrhu vytyčovacích sietí, vybudovanie vytyčovacích sietí, vytýčenie a kontrolné meranie geometrických parametrov priestorovej polohy stavby, vyznačenie existujúcich podzemných vedení na povrchu, meranie a zobrazenie predmetov skutočnej realizácie stavby, v súlade so stavebným povolením a bude zodpovedný za ochranu konštrukcií vytýčenia priestorovej polohy (polohové a výškové body tzv. pevné body)stavebného objektu počas celej výstavby.

Počas stavebných prác bude vykonávať zodpovedný geodet vybraného dodávateľa stavby i kontrolné merania na stanovenie skutočného stavu dokončených objektov, v rozsahu projektovej dokumentácie (Vyhláška č. 10/74 Zb. a č. 11/74 Zb. ČÚGK o geodetických prácach vo výstavbe a STN 73 0128, s presnosťou vytýčenia STN 73 0420 až 73 0422).

Pred zahájením stavebných prác odporúčame vybranému dodávateľovi stavby zrealizovať pasportizáciu jestvujúceho stavebného fondu v dotyku, pokiaľ tak nebolo resp. nebude zrealizované ako súčasť samostatnej projektovej dokumentácie. Výsledky predmetného pasportu (napr. videonahrávku resp. fotodokumentáciu) navrhujeme uložiť na príslušnej MČ.

Hranica riešeného územia, hranica navrhovaného staveniska a hranica stavby

Hranica riešeného územia je tvorená priestorom, na ktorom budú realizované všetky práce v rozsahu navrhovanej objektovej skladby.

Hranica staveniska je definovaná obvodom investorom majetko-právne vysporiadanej plochy pozemkov, resp. stavenisko tvorí samotná komunikácia a jej bezprostredné okolie.

Požiadavky na oplotenie navrhovaného staveniska

Oplotenie bude okolo staveniska stavebných objektov v okolí stavebnej jamy. Oplotenie bude priehľadné , min. vo výške 2,00 m. Oplotenie musí zabezpečovať stavenisko a zároveň musí byť jednoducho odstrániteľné zhotoviteľom (aby ho neobmedzovalo).

PREDPOKLADANÝ POSTUP VÝSTAVBY - Projekt organizácie dopravy (POD).

V rámci projektu organizácie výstavy je riešený aj projekt organizácie dopravy, kde použitím prenosného dopravného značenia bude dočasne upravená organizácia dopravy na riešenom území počas realizácie stavebných prác.

Cieľom návrhu dočasného dopravného značenia je zaistiť bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky na ceste I/61, II/516 a súvisiacich ciest a spevnených plochách, počas prebiehajúcich stavebných prác navrhovanej úpravy križovatky vrátane súvisiacich spevnených plôch a stavebných objektov.

V priebehu stavebných prác bude doprava usmernená v zmysle grafických projektovej dokumentácie – D1.5.Dopravné značenie.

Dočasné dopravné značenie bude realizované formou zvislých dopravných značiek a dopravných zariadení, ktorých typy a umiestnenie je zrejmé z grafických príloh.

Tieto dočasné dopravné riešenia budú platiť počas stavby od zahájenia až do doby ukončenia stavby a plynulého obnovenia dopravy na upravovanom úseku.

Umiestnenie dopravných značiek bude prevedené v súlade s platnými normami, predpismi a s ohľadom na konkrétne podmienky na mieste.

Pri samotnom osadení dočasných dopravných značiek je potrebné dodržať nasledovné zásady:

Dopravné značky a dopravné zariadenia môžu byť osadené v súlade s projektom len bezprostredne pred začatím prác. Ak nie je možné toto dodržať, musí ich platnosť byť dočasne zrušená prekrytím alebo iným vhodným spôsobom.

- Realizácia opatrení na zabezpečenie pracoviska/montáž dopravných značiek a zariadení/musí postupovať v smere jazdy vozidiel. Ich zrušenie/demontáž dopravných značiek a zariadení/musí postupovať proti smeru jazdy.
- S prácami na pracovisku je možné začať až vtedy, ak budú osadené všetky dopravné značky a dopravné zariadenia.
- Dopravné značky a dopravné zariadenia použité na zabezpečenie pracoviska musia byť v bezchybnom stave, nesmú byť poškodené a musia sa udržiavať v čistote.

Prenosnou zvislou dopravnou značkou, pre túto miestnu úpravu sa rozumie značka umiestnená na červeno-bielom pruhovanom stĺpiku. Zvislé dopravné značky budú v základnej veľkosti.
Umiestnené musia byť podľa možnosti tak, aby značky, respektíve ich nosné konštrukcie nezasahovali do hlavného dopravného priestoru ciest. Bočná vodorovná vzdialenosť bližšieho okraja značky od spevnenej krajnice v danom prípade nesmie byť menšia ako 0,5 m. Spodný okraj najnižšie osadenej zvislej dopravnej značky má byť spravidla 150 cm nad úrovňou spevnenej krajnice. Na funkčnosť zabezpečenia pracoviska na ceste bude potrebné neustále dohliadať náležite poučenou osobou. Pri zistení nesúladu dopravného značenia medzi schváleným dopravným značením a skutočnosťou je potrebné neodkladne obnoviť jeho funkčnosť.

Všetky zvislé dopravné značky použité na vyznačenie miestnej úpravy cestnej premávky musia byť svojim vyhotovením v súlade s STN 018020 „Dopravné značky na pozemných komunikáciách“.

Osoby, ktoré sa trvalo alebo príležitostne budú pohybovať v dopravnom priestore mimo pracoviska/neoddelené od cestnej premávky účinným ochranným zariadením/sú povinné v záujme svojej ochrany povinne nosiť výstražné oblečenie. Výstražné oblečenie musí zodpovedať príslušným predpisom, musí byť fluorescenčnej oranžovej farby doplnené reflexnými bielymi pásmi.

Dočasné dopravné značenie je navrhnutý v zmysle navrhnutej organizácie výstavby.

Symboly, vyobrazenie a rozmery dopravných značiek sú navrhnuté v súlade s:

- Zákonom č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhlášky č. 30/2020 Z.z.
- Technickou normou STN 01 8020:2018 „Dopravné značky na pozemných komunikáciách
- Technickou normou STN EN 12899-1 Trvalé zvislé dopravné značky, časť : Trvalé dopravné značky,
- STN EN 1436 „Materiály na dopravné značenie pozemných komunikácií. Požiadavky na vodorovné dopravné značky“.
- VL 6.1 Zvislé dopravné značky
- VL 6.2 Vodorovné dopravné značky
- VL 6.4 Vodiace dopravné zariadenia

- TP 069 Použitie dopravných značiek dopravných zariadení na označovanie pracovných miest
- TP 117 Spoločné zásady používania dopravných značiek a dopravných zariadení
- TP 118 Zásady používania vodorovných dopravných značiek
- **Vyhláška č. 30/2020 Z.z. (Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o dopravnom značení)**

Postup stavebných prác

Postup stavebných prác musí byť naprieč stavbou jednotlivých SO koordinovaný. Jednotlivé stavebné kroky musia logicky nasledovať, zhotoviteľ musí svoje zdroje využívať rozumne a koordinovane tak, aby bolo dielo dokončené v riadnom termíne v požadovanej kvalite. Harmonogram prác výstavby si spracuje zhotoviteľ stavby pred začatím výstavby a odsúhlasí z dozorom stavby a ODI. V harmonograme nie je zahrnuté zimné obdobie.

Predpokladaná dĺžka výstavby stavby (trvania stavebných prác) je 4 mesiace.

Navrhovaný postup výstavby križovatky:

Navrhované je začať výstavbou úpravy na a v okolí cesty II/516.

Etapa 1: Vybudovanie križovatkového ostrovčeka a časti vozovky na ceste II/516
Etapa 2: Vybúranie časti existujúcej vozovky, presunutie uličného vpustu vybudovanie nového chodníka pre chodcov.
Etapa 3: Vybudovanie druhého križovatkového ostrovčeka a časti vozovky na ceste II/516
Etapa 4: Vybúranie časti existujúcej vozovky, úprava nárožia z cesty II/516 na cestu I/61, presunutie uličných vpustov vybudovanie nového chodníka pre chodcov.

Pokračovanie prác na ceste I/61 a miestnej ceste ul. Mayerová.

Etapa 5: Vybudovanie rozšírenia cesty I/61 v smere do Žiliny, presunutie uličných vpustov.
Etapa 6: Vybudovanie rozšírenia cesty I/61 v smere do Trenčína úprava nárožia v smere na ul. Mayerová, presunutie uličného vpustu, výstavba chodníka.
Etapa 7: Úprava nárožia z ul. Mayerovej na cestu I/61, presunutie uličného vpustu, výstavba chodníka.
Etapa 8: Prestavba existujúceho parkoviska vrátane vjazdu pri obecnom úrade vrátane chodníka.
Etapa 9: Výstavba rozšírenia autobusovej zastávky na ceste I/61 v smere na Žilinu.
Etapa 10: Úprava autobusovej zastávky na ceste I/61 v smere na Trenčín.

Vstup a výjazd zo staveniska

Navrhovaný vstup i výjazd z územia určeného k výstavbe tj. z navrhovaného staveniska rešpektuje podmienky vyplývajúce zo Zákona č. 479/2005 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a rešpektuje dopravný režim v lokalite.
Tento vstup a výjazd bude podľa navrhovaných obmedzení v jednotlivých etapách.

Vozidlá opúšťajúce zriadené stavenisko budú v plnom rozsahu rešpektovať podmienky vyplývajúce z Cestného zákona, v úplnom znení vyhlásenom pod. č. 193/1997 Z.z. Zabezpečenie čistoty verejných priestranstiev. Dodávateľ zároveň zabezpečí, aby komunikácie v bezprostrednom dotyku riešeného územia (s dôrazom na plochy v bezprostrednom dotyku s výjazdom zo staveniska)neboli staveniskovou dopravou znečisťované (vyčlenenie pracovníkov na priebežné dočisťovanie, zametanie a pod.) resp. trvalo poškodené.

Ochrana porastov a spôsob ošetrenia

Nie je potrebné. V prípade potreby sa stromy a kry, ktoré rastú na stavenisku a v jeho okolí potrebné počas stavebných a výkopových prác chrániť, aby nedošlo k nadmernému zásahu do ich nadzemného a koreňového systému, a tým aj k celkovému poškodeniu drevín (stromy a kroviny

mimo rozsahu výrubov). Všetky stavebné práce v ich blízkom okolí musia byť urobené ručne a prípadne poškodené korene a konáre je potrebné okamžite ošetriť, a tým zamedziť k ich presychaniu. Všetky staveb. práce je potrebné realizovať v zmysle STN 837010 Ochrana prírody, ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie.

Osvetlenie navrhovaného staveniska

Neuvažuje sa.

Predbežný návrh mechanizácie stavby

Počas realizácie sa predpokladá s použitím ručných elektrických strojov, nástrojov, pomôcok a drobnej mechanizácie. Na zabudovanie resp. odstránenie ťažšieho a objemného stavebného materiálu bude použitá dostupná stavebná mechanizácia podľa potrieb dodávateľa (cestná fréza, valec, traktorbager, nákladné vozidlá, autožeriav, domiešavač, putzmeister a iné).

Požiadavky na stroje a mechanizmy pre navrhovanú výstavbu.

Upresní vybraný dodávateľ výstavby v rámci prípravy na zahájenie prác.

Staveniskový telefón

Požiadavka vybraného dodávateľa resp. subdodávateľov na telefónny signál na zriadenom stavenisku bude zabezpečená bezdrôtovým spojením (vysielačka, mobilné telefóny).

Sociálne objekty

V rámci staveniska bude počas výstavby osadená UNIMO bunka ako miestnosť pre vedenie stavby a bude k dispozícii WC.
Sociálnu starostlivosť na stavbe zabezpečuje pre pracovníkov stavby dodávateľ stavby.

Sklady a skladové plochy

Na stavenisku bude určený priestor na skladovanie voľne uloženého stavebného materiálu (štrk, drevo, kovové prvky ,...). Stavebný materiál, ktorý nemôže byť vystavený poveternostným vplyvom bude pravidelne denne dovážaný dodávateľom stavby v rozsahu jeho spracovania na stavbe, resp. uložený v prenosných plechových skladoch.

Výrobné zariadenia a stavebné mechanizmy.

Nepredpokladá sa stavenisková výroba materiálov.

PREDPOKLADANÝ POČET PRACOVNÍKOV PRI VÝSTAVBE A ICH SOCIÁLNE ZABEZPEPEČENIE.

Predpokladaný počet pracovníkov pri výstavbe a ich sociálne zabezpečenie.

Orientačne, pre vybraného vyššieho dodávateľa stavby, predpokladáme nasadenie cca 10 pracovníkov naraz. Skutočne nasadené kapacity spresní ďalší stupeň projektovej prípravy resp. vyšší dodávateľ stavby, do zahájenia prác, zohľadňujúc predpokladaný postup výstavby a kapacitné možnosti navrhovaného staveniska.
Predbežne, zohľadňujúc podmienky a polohu riešeného územia, konštatujeme :

- ubytovanie nasadených stavebných robotníkov zabezpečiť mimo navrhované stavenisko
- stravovanie stavebných robotníkov zabezpečiť dovozom
- dovoz stavebných robotníkov na zriadené stavenisko zabezpečiť dopravnými prostriedkami vybraného vyššieho dodávateľa resp. subdodávateľov stavby
- prvú pomoc zabezpečiť priamo na zriadenom stavenisku vo vyčlenených priestoroch unimobuniek alebo v zdravotníckych zariadeniach obce

- šatne a kancelárie zabezpečí vybraný dodávateľ v dočasných staveniskových objektoch (unimobunkách) umiestnených na ploche zriadeného staveniska.

ŠKOLENI PRACOVNÍKOV OBJEDNÁVATEĽA

Pred uvedením zariadenia do prevádzky vykoná dodávateľ/zhotoviteľ preukázateľné školenie prevádzkového personálu z obsluhy technického zariadenia a pracovníkov údržby v rozsahu potrebnom pre bežnú údržbu a opravy dodávaných prístrojov a zariadení.
O týchto školeniach budú vyhotovené zápisy, v ktorých bude uvedený, okrem základných údajov (miesto, dátum, meno, priezvisko a podpis školiteľa, názov firmy, mená a podpisy zaškolených) taktiež opis rozsahu zaškolenia. Tieto zápisy budú súčasťou odovzdávanej dokumentácie.

So <u>schváleným PROJEKTOM NA STAVEBNÉ POVOLENIE (DSP)</u> stavby/diela **„I/61 - II/516 Trenčianska Teplá, úprava križovatky“ budú zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) pred začiatkom stavby/diela <u>PREUKÁZATEĽNE OBOZNÁMENÍ</u> ! !**

Pozn.: Schválený projekt stavby/diela **„**I/61 - II/516 Trenčianska Teplá, úprava križovatky**“** je súčasťou staveniskovej dokumentácie BOZP.

Pri realizácii stavby/diela sú dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela a jeho poddodávatelia (subdodávatelia) povinní:

- organizovať a riadiť práce v zmysle požiadaviek stanovených legislatívou Slovenskej republiky v oblasti BOZP, OPP a ŽP,
- vykonávať pracovné činnosti v zmysle vypracovaných a schválených technicko-organizačných postupov, pracovných postupov a záväzných ustanovení technických noriem,
- zabezpečovať dôslednú kontrolu vykonávania prác v zmysle interných predpisov dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela s ohľadom na kvalitu a bezpečnosť pri práci,
- zistené skutočnosti vyhodnocovať a prijímať účinné opatrenia na riešenie nedostatkov.

Dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela a jeho poddodávatelia (subdodávatelia) sa zaväzujú, že pri jej realizácii dodržia všetky predpisy, zákony a súvisiace právne normy platné v Slovenskej republike pre oblasť BOZP a technickú bezpečnosť zariadení.

ÚDAJE O NAPOJENÍ NA ENERGIE

Nepredpokladá sa. Energia bude vyrábaná prenosným naftovým generátorom.

POŽIADAVKY NA KOMPLEXNÉ VYSKÚŠANIE JEDNOTLIVÝCH ČASTÍ STAVBY

Komplexné a garančné skúšky prebehnú, ako súčasť stavebných prác príslušnej stavby navrhovanej objektovej skladby, v rozsahu STN a požiadaviek projektov odborných profesií. Vyšší dodávateľ stavby a generálny dodávateľ technológie odovzdá investorovi všetky protokoly o vykonaných skúškach a revízne správy. Ďalej odovzdá výsledky o skúškach pevnosti napr. betónových zmesí a certifikáty materiálov a zariadení zabudovaných v stavebnom objekte. Vykoná funkčné skúšky všetkých zariadení a zariaďovacích predmetov, ktorými preukáže, že predmetný objekt bol zrealizovaný podľa projektového riešenia a spĺňa požadované parametre.

5 ZÁSADY PRE UDRŽIAVANIE PORIADKU NA STAVENISKU

Dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela a jeho poddodávatelia (subdodávatelia) sa zaväzujú dodržiavať nasledujúce zásady:

- Všetky pracovné priestory, stavenisko a príslušenstvo udržiavať v čistom, hygienickom a zdravotne nezávadnom stave.
- Udržiavať čistotu ciest pre chodcov aj pre vozidlá.
- Fľaše a iné obaly je zakázané ponechávať na stavenisku, zhromažďujú sa pre odvoz s komunálnym alebo triedeným odpadom do kontajnerov (popolníc). Všetky sklenené fľaše, poháre a i. sklenené obaly je zakázané vynášať na pracovisko.
- Osobitne dbať na starostlivé stohovanie materiálu, aby sa odstránilo riziko zosypania alebo pádu materiálu.
- Ukladať materiál, náradie a rôzne zariadenia tak, aby nebol prekážkou pre iné pracovné činnosti.
- Denne odpratávať odpad z pracovných miest aj z okolia a dbať na jeho roztriedenie. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať separácii a ukladaniu nebezpečného odpadu.
- Horľavý odpad zhromažďovať v osobitne určenom kontajneri, odstraňovať v pravidelných intervaloch.
- Všetky dosky s klincami musia byť neodkladne odstraňované z pracovných miest a komunikácií.
- Pred uložením použitého dreva najskôr odstrániť všetky klince.
- Osobitnú pozornosť venovať lokalizácii nebezpečného odpadu, napr. kontaminované zeminy, akumulátorové batérie, olejové tekutiny a čistiace prostriedky. Zabezpečiť odstraňovanie v osobitných odpadových nádobách.
- Očista komunikácií vnútri areálu aj zvonka bude organizovaná dodávateľom,/zhotoviteľom stavby/diela ihneď po ich znečistení stavebnými mechanizmami alebo dopravnou technikou.

6 KOORDINÁCIA BEZPEČNOSTI A ZODPOVEDNOSTI

6.1 Koordinátor dokumentácie a Koordinátor bezpečnosti na stavenisku

Koordinátor bezpečnosti a Koordinátor dokumentácie stavby/diela musí spĺňať podmienky stanovené Nariadením vlády SR č. 396/2006 Z. z.. Mená a kontakty osôb poverených dodávateľom/zhotoviteľom stavby/diela výkonom činnosti Koordinátora bezpečnosti, resp. Koordinátora dokumentácie na stavbe „I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY“ sú uvedené v bode 1.

Stavebník (SSC – IVSC Žilina) poveruje Koordinátora dokumentácie a Koordinátora bezpečnosti zodpovednosťou za koordináciu dokumentácie a BOZP počas celej doby účasti dodávateľa/zhotoviteľa a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) na stavbe **„**I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY**“**

Koordinácia bezpečnosti zahŕňa:

- uplatňovanie všeobecných zásad prevencie a požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri
  1. technických alebo organizačných riešeniach, na základe ktorých sa plánujú práce, ktoré sa budú vykonávať súčasne alebo budú na seba nadväzovať,
  2. určovaní času trvania jednotlivých prác alebo ich etáp,
- plnenie príslušných požiadaviek tak, aby spoločnosť a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom,
  1. uplatňovali zodpovedajúcim spôsobom všeobecné zásady ustanovené v § 7 NV SR č.396/2006 Z. z,
  2. dodržiavali Plán BOZP vypracovaný podľa § 5 ods. 2 písm. b), NV SR č.396/2006 Z. z

- úpravy plánu BOZP, podľa § 5 ods. 2 písm. b) a podklady podľa § 5 ods. 2 písm. c) NV SR č. 396/2006 Z. z, ktoré budú zohľadňovať postup prác so zreteľom na zmeny v priebehu prác,
- spoluprácu medzi viacerými zhotoviteľmi na stavenisku, najmä ak pracujú na spoločnom pracovisku a ak ich činnosť na pracovisku na seba nadväzuje, usmerňovanie práce so zreteľom na ochranu zamestnancov, na prevenciu vzniku úrazov a iného ohrozenia zdravia, na vzájomné informovanie sa a zapojenie fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, do tohto procesu, ak je to potrebné,
- opatrenia na kontrolu správneho uplatňovania pracovných postupov,
- zabezpečenie vstupu na stavenisko len osobám, ktoré tam plnia pracovné povinnosti.

Hlavné povinnosti koordinátora bezpečnosti:

- musí zaistiť presadzovanie a dodržiavanie pravidiel BOZP všetkými pracovníkmi, ktorí podliehajú jeho odbornej kontrole,
- udržuje dokumentáciu BOZP stavby/diela v aktuálnom stave a informuje všetky strany zainteresované na zmenách pravidiel, postupov a štandardov BOZP,
- udržuje plán BOZP v aktuálnom stave tak, aby bol dostupný pre všetkých členov vedenia stavby, vrátane vedúcich zamestnancov dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov),
- podieľa sa na fyzických kontrolách BOZP pracovísk stavby/diela spolu s vedúcim stavby určeným dodávateľom/zhotoviteľom stavby/diela, stavebníka, inšpekcie práce, orgánmi hygieny práce, štátneho požiarneho dozoru.
- zúčastňuje sa kontrol,
- koordinuje schvaľovanie dokumentov z hľadiska BOZP,
- koordinuje vyšetrovanie pracovných úrazov, drobných poranení a technických havárií a odškodňovacie konanie,
- udržuje a zabezpečuje kontakt s inšpektorátom práce,
- vydáva bezpečnostné pokyny,
- poskytuje odborné poradenstvo vo veciach BOZP,
- pravidelne sa zúčastňuje na staveniskových mítingoch bezpečnosti práce.

Na problematiku BOZP určí dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela svojho zástupcu, ktorý bude prizývaný na koordinačné porady s koordinátorom bezpečnosti.

Povinnosti dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) v oblasti BOZP sú nasledovné:

- dopravná technika, stavebné stroje, strojné a elektrické zariadenia musia byť označené názvom či logom dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela, resp. jeho subdodávateľov,
- pre svoju účasť na zákazke vedie dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela dokumentáciu BOZP obsahujúcu :
  a) výsledky vlastných kontrol BOZP na stavbe, riešenie zistených nedostatkov,
  b) záznamy z periodických schôdzok BOZP,
  c) záznamy o zistených nedostatkoch BOZP a prijatých opatreniach,
  d) záznamy o vykonaných školeniach a inštruktážach BOZP, vrátane osobných bezpečnostných kariet zamestnancov prítomných na stavenisku,
  e) doklady o odborných prehliadkach a skúškach vyhradených technických zariadení a iných technických zariadení používaných pri realizácii stavby/diela,
  f) prevádzkové denníky stavebných strojov a zariadení,
  g) karty bezpečnostných údajov všetkých chemických látok používaných jeho zamestnancami, resp. pracovníkmi na stavenisku.

Problematika BOZP bude trvale jedným z bodov rokovaní na pravidelných koordinačných poradách. Podľa potreby sa budú konať doplnkové porady pred zahájením nových rizikových prác. Budú prerokované špecifické riziká práce a zodpovedajúce postupy a stanovené dodatočné bezpečnostné opatrenia.

7 KOORDINÁCIA PRÁC

7.1 Vedúci stavby

Dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela poverí zamestnanca zodpovedného za riadenie prác na stavbe/diele - vedúceho stavby.
Vedúci stavby zodpovedá za dodržiavanie zásad BOZP stanovených všeobecne záväznými právnymi predpismi SR, ako aj internými predpismi stavebníka (SSC - IVSC Žilina), dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela. Meno a kontakt na vedúceho stavby sú uvedené v bode 1 tohto Plánu BOZP.

Hlavné povinnosti vedúceho stavby v oblasti BOZP:

Vedúci stavby/diela dodávateľa/zhotoviteľa
a) je poverený priamym denným dozorom nad uplatňovaním pravidiel BOZP pri realizácii stavby/diela. Pri tejto činnosti úzko spolupracuje s koordinátorom bezpečnosti stavby/diela,
b) zodpovedá za realizáciu opatrení uvedených v Pláne BOZP,
c) zodpovedá za ohlasovanie pracovných úrazov a prijímanie nápravných opatrení,
d) vykonáva priamu kontrolu činností účastníkov realizácie stavby/diela a výber aktuálnych postupov a metód realizácie,
e) zodpovedá za to, že metódy a postupy uplatňované pri realizácii stavby/diela sú v súlade so smernicami a predpismi BOZP.

Vedúci stavby zodpovedá za vedenie:

- stavebného/montážneho denníka,
- evidencie o bezpečnostných školeniach všetkých zamestnancov dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela, najmä za vedenie evidencie o:
  a) vstupnom školení,
  b) inštruktážach na pracovisku,
  c) špeciálnych školeniach (žeriavnik, viazač, lešenár a pod.),
  d) zamestnancoch vyškolených pre výkon protipožiarnych hliadok.

Vedúci stavby ďalej vedie evidenciu o:

- inšpekciách BOZP,
- o nehodách a úrazoch,
- dopravných nehodách,
- technických haváriách,
  - drobných poraneniach zamestnancov dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov), ktorí sa podieľajú na realizácii pracovných činností na stavbe „I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY“.

7.2 Majstri (vedúci pracovníci)

Majstri, resp. na ich úroveň postavení zodpovední vedúci zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela, sú zodpovední za odovzdávanie informácií v oblasti BOZP svojim zamestnancom a zamestnancom poddodávateľov (subdodávateľov), ktorí sa podieľajú na realizácii pracovných činností

na stavbe „I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY“ a za priamy dohľad nad dodržiavaním pravidiel BOZP u svojich podriadených. Majster musí dokonale poznať Plán BOZP a musí byť schopný zaistiť dodržiavanie požiadaviek BOZP v ňom stanovených.

7.3 Zamestnanci

Všetci zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) sú povinní dodržiavať bezpečné pracovné postupy pri realizácii všetkých pracovných činností na stavenisku. Sú povinní informovať svojich nadriadených o vzniknutých alebo pretrvávajúcich nebezpečenstvách a ohrozeniach na stavbe, ktoré by mohli ohroziť životy alebo zdravie účastníkov stavby/diela.

7.4 Zhotovitelia

Dodávateľ stavby/diela je v plnom rozsahu zodpovedný za činnosť svojich zamestnancov a tiež zamestnancov svojich poddodávateľov (subdodávateľov), ktorí sa podieľajú na realizácii pracovných činností na stavbe „I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY“.

Povinnosťou týchto osôb je dodržiavať všetky pravidlá BOZP a predpísané bezpečnostné postupy a ustanovenia tohto Plánu BOZP. Dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela je zodpovedný za rešpektovanie stanovených pravidiel a postupov v oblasti BOZP svojimi zamestnancami, ako aj zamestnancami svojich poddodávateľov (subdodávateľov).

Autorizovaný bezpečnostný technik dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela zabezpečuje dohľad nad dodržiavaním ustanovení tohto Plánu BOZP spolu s vedúcimi zamestnancami dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela zodpovednými za organizáciu a riadenie priebehu realizácie zmluvne dohodnutých činností pre stavebníka, resp. objednávateľa stavby/diela a kontroluje evidenciu záznamov súvisiacich s bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci na stavenisku.

Povinnosti autorizovaného bezpečnostného technika pre dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela vykonáva **Meno, priezvisko: .....,** č. tel. : **+421 .....**

7.5 Funkčné zodpovednosti jednotlivých funkcií

Sú stanovené v súvisiacich interných dokumentoch a v pracovných zmluvách, prípadne v poverovacích listoch a menovacích dekrétoch písomnou formou.

8 ÚLOHY BEZPEČNOSTNO-TECHNICKEJ SLUŽBY

Dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela má zriadenú bezpečnostno-technickú službu (BTS), ktorá koordinuje prípravu, zavádzanie, uplatňovanie, udržiavanie a operatívne riadenie systému riadenia BOZP v interných riadiacich aktoch dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela. Právomoci BTS sú stanovené § 22 písm. 2 zákona č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov.

9 ÚLOHY PRACOVNEJ ZDRAVOTNEJ SLUŽBY

Úlohy pracovnej zdravotnej služby zabezpečuje dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela pre svojich zamestnancov v súlade s internými predpismi.

10 PROGRAM PREVENCIE ŠKÔD

10.1 Riziká pre zamestnancov na stavbe

Bezpečnosť je založená na predvídaní, prevencii zlyhania strojov a ľudských chýb. Podcenenie týchto skutočností môže byť príčinou vzniku úrazov, požiarov, nehôd, straty času, môže zapríčiniť poškodenie životného prostredia, či škody na majetku a zariadeniach. Hlavným princípom je idea, že BOZP, OPP a ochrana životného prostredia je nedeliteľnou súčasťou organizácie práce.

Všetci účastníci stavby/diela sú povinní priebežnými kontrolami podmienok na stavbe, plánovaním realizačných činností a ďalších operácií znižovať bezpečnostné riziká a obmedzovať výkon nebezpečných činností svojich zamestnancov, prípadne pracovníkov.

10.1.1 Zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa a jeho poddodávateľov (subdodávateľov)

Zhodnotenie rizík výkonných pracovníkov stavby/diela je uvedené v Registri nebezpečenstiev, ohrození a rizík (viď Príloha 1 tohto dokumentu **Register rizík**), ktorý spracováva koordinátor bezpečnosti a koordinátor dokumentácie, spolu s vedúcim stavby na základe PD. Jedná sa o riziká vyplývajúce z konkrétnych prác, ktoré bude dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela a jeho poddodávatelia (subdodávatelia) na stavenisku vykonávať v rozsahu svojich oprávnení.

10.1.2 Zamestnanci stavebníka

Zamestnanci stavebníka nie sú vykonávateľmi realizačných prác, ťažisko ich činností je v kontrolnej činnosti zameranej na dodržiavanie bezpečných technologických a pracovných postupov a kvality práce, ktorú vykonáva dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela a jeho poddodávatelia (subdodávatelia) pre objednávateľa stavby/diela, resp. stavebníka v zmysle zmluvne stanovených podmienok. Zhodnotenie rizík pre výkon činností technického dozoru stavebníka a iných pracovníkov, ktorí vykonávajú na stavenisku dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela vopred oznámené činnosti, je uvedené v Registri nebezpečenstiev, ohrození a rizík (viď Príloha 1 tohto dokumentu **Register rizík**), ktorý spracováva koordinátor bezpečnosti a koordinátor dokumentácie, spolu s vedúcim stavby.

10.1.3 Klasifikácia zdrojov úrazu

I. Dopravné prostriedky
II. Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky
III. Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné
IV. Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb
V. Materiál, bremená, predmety
VI. Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčeky a prístroje
VII. Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny
VIII. Kotly, nádoby a vedenia (potrubie) pod tlakom
IX. Elektrina
X. Ľudia, zvieratá a prírodné živly
XI. Iné zdroje

10.1.4 Klasifikácia príčin úrazov:

1. Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu (nie pracoviska)
2. Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie
3. Chýbajúce (nepridelené), nedostatočné alebo nevhodné osobné ochranné pracovné prostriedky
4. Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska, prípadne komunikácie (aj keď je pracovisko zdrojom úrazu)
5. Nedostatky v osvetlení a viditeľnosti, nepriaznivé vplyvy hluku, otrasov a škodlivého ovzdušia na pracovisku
6. Nesprávna organizácie práce
7. Neoboznámenosť s podmienkami bezpečnej práce a nedostatok potrebnej kvalifikácie (teoretických vedomostí, šikovnosti, zácviku, prispôsobenia, a pod.)

8. Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrvávanie na ohrozenom priestore.
9. Odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochranných opatrení
10. Nepoužívanie (nesprávne používanie) predpísaných a pridelených osobných ochranných pomôcok (prístrojov)
11. Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky a iné nesprávne a nebezpečné konanie)
12. Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psycho-fyziologické stavy)
13. Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami
14. Nezistené príčiny

Hodnotenie týchto rizík je ich posúdenie na bezpečnosť a zdravie pracovníkov. Čiže určenie príčiny a zdroja rizika, či je možnosť zamedzenia nebezpečenstva resp. aké ochranné opatrenia treba prijať, aby bolo možné mať riziká pod kontrolou. Nástrojom k hodnoteniu rizík sú kontrolné zoznamy, ďalej rôzni sprievodcovia, pokyny, príručky, brožúry, software a iné, ktoré sú obvykle určené jednotlivým odvetviam. Hodnotenie rizík zabezpečí zhotoviteľ stavebných prác. Pracovníkov treba informovať a robiť školenia o daných rizikách.
Práce môžeme považovať za bezpečné, ak sa dodržia prevádzkové predpisy a predpisy o bezpečnosti práce a všeobecne záväzné predpisy o bezpečnosti pri práci.

10.1.5 Elektrina

V prevádzkových podmienkach, t.j. el. zariadenie na verejne prístupnom mieste predstavuje neodstrániteľné nebezpečenstvo prejav vandalstva, t.j. vylomené dvere rozvádzača, resp. opomenutie uzamknutia dverí rozvádzača.
V tomto prípade sú prístupné dotyku nebezpečné živé časti pod napätím.
V prípade takýchto závad je nutné zabezpečiť vstupy, bezodkladne o závadách informovať vlastníka elektrického zariadenia a požadovať ich odstránenie.

Identifikovanie ohrozenia

Pri obsluhe a práci na elektrických zariadeniach existujú nasledovné riziká:
- nebezpečenstvo zásahu elektrickým prúdom (el. ohrozenie)

Elektrické ohrozenie:
- dotyk osôb so živými časťami pri oprave a údržbe
- dotyk osôb s časťami, ktoré sa stali živými časťami následkom zlých podmienok, napr. porušenie izolácie
- nesprávne zapojené prívody a vývody elektrických zariadení
- úmyselný zásah do elektrickej inštalácie pod napätím
- neodborná oprava istiacich prvkov
- práca pod napätím nekvalifikovanými osobami
- používanie elektrických zariadení s poškodeným krytom

Kombinácia ohrození:
- vonkajší vplyv na elektrickej zariadenie
- neprimerané osvetlenie
- chyby obsluhy
- zanedbanie používania osobných a ochranných prostriedkov
- ľudské chyby alebo správanie

Odhadovanie rizika:
- poškodenie zariadenia alebo zdravia pracovníkov

Opatrenia na odstránenie rizík

a) Elektrické zariadenie VO (ďalej EZ) musí byť vyhotovené podľa platných predpisov a noriem a musí byť revidované v lehotách uvedených v platných normách a predpisoch.
b) Pracovníci vykonávajúci obsluhu a údržbu EZ sú povinný dodržiavať platné bezpečnostné predpisy a normy, najmä:

c) STN 34 3100 Bezpečnostné požiadavky na obsluhu a prácu na elektrických inštaláciách
d) Pracovníci prichádzajúci do styku s EZ musia mať nasledovnú kvalifikáciu (Vyhl.205/2010 Z.z.)
e) pre obsluhu EZ – osoba min. "poučená"
f) pre prácu na EZ – osoba min. "elektrotechnik"
g) Správca elektrického zariadenia musí zabezpečiť najneskôr ku dňu skúšobnej EZ:
h) vypracovanie "Miestnych pracovných a bezpečnostných predpisov" (MPaBP)
i) preukázateľné poučenie pracovníkov vykonávajúcich obsluhu a prácu na EZ s MPaBP
j) Súčasťou MPaBP musí byť aj návod k obsluhe EZ od výrobcu alebo dodávateľa EZ, čo zabezpečí zhotoviteľ.
k) Vybavenosť EZ ochrannými a pracovnými pomôckami je daná schválenými MPaBP.
l) Zodpovedá za ňu správca zariadenia
m) Pracovníci prichádzajúci do styku s EZ musia mať kvalifikáciu v elektrotechnike na dráhach
n) podľa Zákona o dráhach č. 513/2009 Z.z. a súvisiacich predpisov
o) Ochrana pred dotykom a Ochranné opatrenia uvedené v technickej správe sa musia dodržať v stave vyhovujúcom platným normám a predpisom

Hodnotenie rizika

Pri dodržaní prevádzkových predpisov a predpisov o bezpečnosti práce na elektrických zariadeniach a všeobecne záväzných predpisov o bezpečnosti pri práci ako aj návrhu opatrení voči rizikám, uvedených v tejto analýze, sa môže elektrickej zariadenie považovať za bezpečné.

10.2 Doprava materiálu ako zdroj ohrozenia

Jedná sa o dopravu na stavenisku, na miesta realizácie stavby/diela, vrátane vertikálneho transportu do výšky a naopak.
Opatrenia k eliminácii rizík pri tejto činnosti sú nasledovné:

- priebežná očista vozoviek od vyvezeného blata, obmedzovanie prašnosti,
- zabezpečenie priestoru manipulácie s materiálom proti vstupu nepovolaných osôb,
- v prípade komplikovanej situácie počas nakladania (vykladania) zabezpečiť riešenie formou odklonenia dopravy, prípadne reguláciou dopravy vyškolenou osobou,
- dočasná inštalácia výstražných a zákazových tabuliek BOZP, pre nočné hodiny potom výstražného červeného svetla (vyhláška MPSVaR č. 147/2013 Z. z.).

10.3 Stavebné a montážne činnosti na stavenisku

Počas týchto aktivít, hrozí pád do hĺbky alebo cez prekážky na komunikáciách, vniknutie cudzích teliesok alebo prachu do očí, kontakt s pracovnými nástrojmi alebo stavebnými mechanizmami, možný je aj úraz elektrickým prúdom (odkryté vedenia, stavebné rozvody) a pád zdvíhaného bremena. Dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela vypracoval k predmetnej zákazke Register nebezpečenstiev, ohrození a rizík, ktorý definuje špecifické riziká týkajúce sa stavby a opatrenia na ich elimináciu. (viď Príloha 1 tohto dokumentu **Register rizík**).

Opatrenia k eliminácii rizík:

- vytýčenie a označenie staveniska, zabezpečenie všetkých otvorov, jám a výkopov podľa vyhlášky MPSVaR č. 147/2013 Z. z.,
- znižovanie prašnosti voľbou vhodných technológií a lokálnym zakrývaním zdrojov prachu, príp. kropením,
- dočasná inštalácia výstražných a zákazových bezpečnostných symbolov a tabuliek,
- prijatie ďalších preventívnych opatrení, definovaných v **Registri rizík**.

V prípade potreby je povinný Koordinátor bezpečnosti pre stavenisko (pracovisko) predmetnej stavby/diela, v spolupráci s vedúcim stavby dodávateľa/zhotoviteľa, spracovaný „Register rizík“ priebežne aktualizovať. Tieto informácie je potrebné v písomnej forme neodkladne odovzdávať určenému zodpovednému zamestnancovi stavebníka v záujme zabezpečenia informovanosti všetkých účastníkov realizácie stavby/diela.

Pri realizácii stavby/diela budú zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) vykonávať zmluvne dohodnuté pracovné činnosti v súlade so schváleným REALIZAČNÝM PROJEKTOM (DRS).
So schváleným REALIZAČNÝM PROJEKTOM (DRS) budú zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) pred začiatkom stavby/diela preukázateľne oboznámení ! ! !

Povinnosti pri odovzdávaní staveniska (pracoviska)

(1) Vzájomné vzťahy, záväzky a povinnosti v oblasti bezpečnosti práce sa musia účastníkmi výstavby dohodnúť vopred a musia byť obsiahnuté v zápise o odovzdaní staveniska (pracoviska), ak nie sú obsiahnuté v hospodárskej zmluve. Rovnako sa postupuje pri súbehu stavebných prác s prácami počas prevádzky.

(2) Dodávateľ stavebných prác je povinný oboznámiť ostatných dodávateľov s požiadavkami bezpečnosti práce obsiahnutými v projekte a v dodávateľskej dokumentácií.
(3) Pri stavebných prácach počas prevádzky je prevádzkovateľ povinný oboznámiť pracovníkov dodávateľa stavebných prác so zásadami bezpečného správania sa na danom pracovisku a s možnými miestami a zdrojmi ohrozenia. Rovnako je dodávateľ stavebných prác povinný oboznámiť určených pracovníkov prevádzkovateľa s rizikami stavebných prác.

Prerušenie stavebných prác

(1) Pracovník, ktorý spozoruje nebezpečenstvo, ktoré by malo ohroziť zdravie alebo životy osôb alebo spôsobiť prevádzkovú nehodu (haváriu) alebo poruchu technického zariadenia, prípadné príznaky takéhoto nebezpečenstva, je povinný, ak nemôže nebezpečenstvo odstrániť sám, prerušiť prácu a oznámiť to ihneď zodpovednému pracovníkovi a podľa možnosti upozorniť všetky osoby, ktoré by mohlo nebezpečenstvo ohroziť. Obdobne pracovník postupuje pri podozrení, že osoba, ktorá sa nachádza na pracovisku, je pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných látok.
(2) Práce sa musia prerušiť pri ohrození pracovníkov, stavby (jej časti) alebo okolia vplyvom zhoršených poveternostných podmienok, nevyhovujúceho technického stavu konštrukcie, stroja alebo zariadenia, prírodných živlov, prípadne iných nepredvídaných okolností. Dôvody na prerušenie práce posúdi a o prerušení práce rozhodne zodpovedný pracovník dodávateľa stavebných prác. Práce sa musia prerušiť tiež za podmienok určených osobitnými predpismi.
(3) Pri prerušení práce treba vykonať nevyhnutné opatrenia na ochranu života, zdravia a majetku a musí sa o tom vyhotoviť zápis. V práci možno opätovne pokračovať až na pokyn zodpovedného pracovníka.

10.4 Plánovanie nebezpečných prác

Dodávateľ stavby/diela je povinný naplánovať a pripraviť všetky zariadenia, materiál a personál potrebný k vykonaniu nebezpečných prác. Je potrebné rátať so skutočnosťou, že k splneniu bezpečnostných požiadaviek a harmonogramu prác bude potrebné vlastniť rad povolení a osobitných oprávnení.

Na všetkých pracovných poradách sa preskúmajú požiadavky vzťahujúce sa k danej práci vyplývajúce z analýzy rizík bezpečnosti práce a zaťaženia životného prostredia, s cieľom zabezpečiť príslušné zdroje a bezpečný priebeh práce.

10.5 Úrazy a havárie, zdravotná starostlivosť

Pracovným úrazom je úraz, ktorý utrpí zamestnanec, prípadne pracovník dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela, resp. iná/é osoba/y, ktorá/é sa s vedomím dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela zdržuje/ú v priestoroch, resp. na pracoviskách stavby/diela, ktoré na základe „Protokolu o odovzdaní a prevzatí staveniska“ využíva dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela a jeho poddodávatelia (subdodávatelia) pre svoju činnosť.

10.5.1 Prvá pomoc, lekárska starostlivosť

Musí byť poskytnutá v prípade každého poranenia, otravy alebo náhleho vážneho zhoršenia zdravotného stavu. Predstavuje súhrn rýchlych opatrení, ktoré sú nevyhnutné k ochrane zdravia a života postihnutého. Poskytovanie predlekárskej prvej pomoci musí byť zamerané vždy na zachovanie základných životných funkcií.

Na poskytovanie predlekárskej pomoci musí mať dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela zabezpečené prostriedky a vyškolený personál. Odbornú záchrannú službu a rýchlu lekársku službu poskytuje stavebník. Tel. číslo lekárskej pohotovostnej služby: **155**.

10.5.2 Hlásenie a vyšetrovanie pracovných úrazov a bezprostrednej hrozby závažnej priemyselnej havárie alebo závažnej priemyselnej havárie

Záznamy, hlásenie a vyšetrovanie týchto udalostí sa riadi zákonom č.124/2006 Z. z. o BOZP v znení neskorších predpisov (§ 17) a ustanoveniami vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 500/2006 Z. z.

Registrovaný pracovný úraz:

Každý zamestnanec, resp. pracovník je povinný bezodkladne oznámiť svojmu najbližšiemu nadriadenému vznik:

- registrovaného pracovného úrazu, ktorý utrpel, ak mu to dovoľuje jeho zdravotný stav,
- iného úrazu ako pracovný úraz alebo smrti, ku ktorej nedošlo následkom pracovného úrazu, ak vznikli na pracovisku alebo v priestoroch stavebníka (SSC - IVSC Žilina).

Len čo sa najbližší nadriadený zamestnanec postihnutého zamestnanca dozvie o registrovanom pracovnom úraze, je povinný bezodkladne zabezpečiť:

- prvú pomoc postihnutému,
- bezodkladné nahlásenie vedúcemu BTS a OPP (**č. tel. _____**),
- zodpovednému vedúcemu zamestnancovi stavebníka (SSC - IVSC Žilina), (**č. tel. _____**), technikovi BTS (**č. tel. _____**),
- vykonanie dychovej skúšky na alkohol,
- vykonanie potrebných opatrení, aby nedošlo k ďalšiemu ohrozeniu života.

Každý zamestnanec, resp. pracovník je povinný:

- poskytnúť prvú pomoc v prípade ohrozenia života alebo zdravia, ak je toho schopný. Ak to situácia vyžaduje nahlásiť úraz na **č. tel. _____**, za účelom privolania vozidla rýchlej zdravotnej pomoci s odbornou lekárskou pomocou,
- nahlásiť okamžite vznik registrovaného pracovného úrazu v čase od 15.15 do 06.45 hod. a v dňoch pracovného pokoja zodpovednému vedúcemu zamestnancovi stavebníka (SSC - IVSC Žilina) na **mobil _____** a technikovi BTS, **mobil _____.**

Ak utrpí **registrovaný pracovný úraz** zamestnanec dodávateľskej organizácie, ktorý vykonáva činnosť v priestoroch a objektoch stavebníka (**SSC - IVSC Žilina**), príslušný vedúci zamestnanec

stavebníka (**SSC - IVSC Žilina**), v pôsobnosti ktorého sa vykonávajú práce je povinný vypísať „Záznam o evidovaní úrazu“ a zaslať ho bezodkladne v troch vyhotoveniach na útvar BTS a OPP stavebníka (**SSC - IVSC Žilina.**).

Evidovaný pracovný úraz:

- Priamy nadriadený postihnutého zamestnanca oznámi vznik evidovaného pracovného úrazu telefonicky na útvar BTS a OPP stavebníka (**SSC - IVSC Žilina**).
- Pokiaľ sa stane pracovný úraz, ktorý podlieha evidencii, v čase od 15.15 do 06.45 hod. priamy nadriadený oznámi tento úraz zodpovednému vedúcemu zamestnancovi stavebníka na **mobil** _____ a technikovi BTS, **mobil** _____**.**
- Priamy nadriadený zamestnanec je povinný zabezpečiť ošetrenie na pracovisku alebo ošetrenie v zdravotnom stredisku, prípadne odvoz do zdravotníckeho zariadenia, zabezpečiť vykonanie dychovej skúšky na alkohol, zaevidovať pracovný úraz.

Ak utrpí **evidovaný pracovný úraz** zamestnanec dodávateľskej organizácie, ktorá vykonáva činnosť v priestoroch a objektoch stavebníka (**SSC - IVSC Žilina.**), príslušný vedúci zamestnanec stavebníka (**SSC - IVSC Žilina.**), v pôsobnosti ktorého sa vykonávajú práce, je povinný vypísať „Záznam o evidovaní úrazu“ a zaslať ho bezodkladne v troch vyhotoveniach na útvar BTS a OPP stavebníka (**SSC - IVSC Žilina.**).

V prípade pracovného úrazu, požiaru alebo inej mimoriadnej udalosti je povinný dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela vznik predmetnej udalosti bezodkladne nahlásiť, okrem útvaru BTS a OPP stavebníka (**č. tel. _____**), aj koordinátorovi BOZP predmetnej stavby/diela **Meno priezvisko: ....., na č. tel. .....**
Za registráciu a vyšetrenie pracovného úrazu zodpovedá vedúci stavby dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela. Kópiu záznamu o úraze je povinný poskytnúť dodávateľ stavby/diela stavebníkovi (**SSC - IVSC Žilina.**) a koordinátorovi bezpečnosti predmetnej stavby/diela.

V zmysle § 17, ods. 5 zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov je dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela je povinný po prijatí oznámenia bezodkladne oznámiť vznik

a) registrovaného pracovného úrazu
   1. zástupcom zamestnancov vrátane príslušného zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť,
   2. príslušnému útvaru Policajného zboru, ak zistené skutočnosti nasvedčujú, že v súvislosti s pracovným úrazom bol spáchaný trestný čin,
   3. príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru, ak ide o závažný pracovný úraz,
b) bezprostrednej hrozby závažnej priemyselnej havárie, vznik závažnej priemyselnej havárie, choroby z povolania, ohrozenia chorobou z povolania príslušnému inšpektorátu práce.

- V prípade požiaru treba volať Ohlasovňu požiaru **č. tel.** _____ a vznik každého požiaru musí byť bezodkladne nahlásený aj zodpovednému vedúcemu zamestnancovi stavebníka na **mobil** _____ a technikovi BTS, **mobil** _____, ktorí príčiny ich vzniku aj vyšetrujú.

10.5.3 Vyšetrovanie mimoriadnych situácií

Každá mimoriadna udalosť musí byť riadne vyšetrená a zdokumentovaná. Ďalej sa musia prijať účinné opatrenia s cieľom znížiť pravdepodobnosť vzniku pracovného úrazu, či havárie. Analýza mimoriadnych situácii je trvalou témou pri kontrolných poradách.

10.6 Poskytovanie OOPP

Všetci zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) na stavbe budú viditeľne označení podľa svojho zamestnávateľa :

- na pracovnom odeve (logom),
- na bezpečnostnej prilbe (logom, farbou).

Každý zamestnanec dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) musí byť vybavený vhodnými OOPP pre všetky riziká, ktorým je vystavený pri vykonávaní konkrétnej práce. Všetci zamestnanci pracujúci v okruhu 3 m od činností vyžadujúcich osobitné vybavenie OOPP, musia byť vybavení zhodne. Používané OOPP musia byť schváleného typu (s osvedčením - certifikátom oprávnenej autorizovanej osoby pre príslušné riziko) a s lehotou stanovujúcou povolenú dobu ich používania.

Všetci zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) sú povinní pri realizácii stavby/diela na stavenisku bezpodmienečne používať:

- ochrannú prilbu;
- pevnú obuv so spevnenou špicou a s podrážkou opatrenou vložkou proti prepichnutiu,
- ochranné okuliare v 1. optickej triede (NASSAU PLUS, UVEX ASROSPEC, a i.),
- jednoduché päťprstové pracovné rukavice,
- pracovný odev s dlhým rukávom a dlhými nohavicami, riadne zapnutý pri krku,
- v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu horľavých plynov musí byť odev v prevedení spĺňajúcom požiadavky EN 538.

V mrazoch sa ochranná prilba dopĺňa otepľovacou vložkou, používajú sa zateplené rukavice, obuv a otepľovacie vložky pod vrchný odev.
V prašnom prostredí a v prostredí s rizikom poškodenia zdravia škodlivinami sa používajú vhodné ochranné prostriedky dýchacích orgánov.

Ďalej musia byť zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) vybavení uzatvorenými ochrannými okuliarmi, zváracím štítom, bezpečnostným postrojom a ďalšími pomôckami podľa profesijných požiadaviek a platných predpisov. Pre zváračov a ich pomocníkov je predpísané použitie ochranného odevu pre zvárača podľa STN 05 0601.
Výnimky z používania pracovných rukavíc sa pripúšťajú pri vykonávaní obkladačských a inštalatérskych prác a všeobecne pri manipulácii s drobnými predmetmi.
Je zakázané používať ochranný odev znečistený horľavými látkami, najmä ropnými. S takýmto odevom sa zaobchádza ako s nebezpečným odpadom.

Pri používaní určitého OOPP viacerými zamestnancami je potrebné vykonať opatrenia, ktoré zabránia ohrozeniu zdravia prenosnými chorobami. Zvýšenú pozornosť treba venovať technickému stavu a lehote platnosti používania prostriedkov pre zaisťovanie prác vo výškach. Vybavenie špeciálnymi OOPP pre jednotlivé profesie a OOPP pre rizikové pracovné činnosti musí byť súčasťou vydávaných pracovných postupov a povolení.

Práce v prostredí s hladinou hluku vyššou ako 85 dB : Ochrana sluchu sa používa vo všetkých prípadoch, keď je zamestnanec dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) vystavený pôsobeniu hluku s intenzitou prevyšujúcou 85 dB (ak sa stane bežný hovor zle zrozumiteľný) - pri práci s pneumatickým náradím, prácach v uzavretých priestoroch, v nádržiach a nádobách, a pod., pri práci v blízkosti vzduchových kompresorov, atď.

Stavebné stroje a iné technické zariadenia, ktoré sú zdrojom hluku s hladinou vyššou ako 85 dB, musia byť označené značkou „Používaj chrániče sluchu“.

10.7 Ochrana staveniska, kontroly

Miesto výkonu stavby/diela sa nachádza v oplotenom areáli, v stráženom priestore a z toho hľadiska dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela nemusí zabezpečiť ochranu pracoviska.

10.7.1 Priestory a objekty staveniska a zariadenia staveniska

Označovanie

Pracoviská budú jednoznačne a zreteľne vytýčené a opatrené potrebnými značkami BOZP (stavenisko - nepovolaným vstup zakázaný, pracuj v ochrannej prilbe, atď.).

Kontrola

Denne, pred odchodom z pracoviska, musí každý vedúci skontrolovať zariadenia staveniska, za ktoré zodpovedá a zaistiť:

- vypnutie všetkých elektrických zariadení a svietidiel, s výnimkou chladničiek, faxov, zariadení pre elektronickú poštu a nočného osvetlenia (pre vizuálnu kontrolu vybraných miestností cez okno počas nočného stráženia staveniska),
- odstránenie nebezpečného odpadu z odpadových nádob, podláh, stolov a ďalších miest,
- zatvorenie všetkých okien a uzamknutie všetkých dverí.

Hygienické požiadavky

Toalety, umyvárne a pitná voda musia byť zaistené pre všetkých zamestnancov, resp. pracovníkov na stavenisku v súlade s prílohou NV SR č. 396/2006 Z. z. Sústava dodávky pitnej vody podlieha súhlasu hygienických orgánov pred zahájením používania. Dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela je zodpovedný za to, že jeho kontrolní a výkonní zamestnanci, budú dodržiavať na stavenisku platné pravidlá a požiadavky BOZP a riadne používať hygienické zariadenia. Toalety sa musia čistiť denne, podľa potreby aj častejšie.

V rámci staveniska bude počas výstavby osadená UNIMO bunka ako miestnosť pre vedenie stavby a bude k dispozícii WC.

Sociálnu starostlivosť na stavbe zabezpečuje pre pracovníkov stavby dodávateľ stavby.

10.7.2 Vozidlá a doprava

Vodiči pojazdných stavebných strojov musia byť najmenej raz za 24 mesiacov školení a preskúšaní z príslušných prevádzkových a bezpečnostných predpisov. Pri vstupe a výjazde zo staveniska musí vodič predložiť doklad o prepravovanom náklade. Určení zamestnanci stavebníka majú právo kontroly prepravovaného nákladu.

10.7.3 Ochrana staveniska a kontrola pohybu osôb

Pohyb zamestnancov dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a zamestnancov jeho poddodávateľov (subdodávateľov) a ich dopravných prostriedkov v priestore staveniska sa riadi internými predpismi stavebníka (SSC - IVSC Žilina).

Všetci zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) a oprávnené osoby vstupujú na stavenisko určeným vstupom a s príslušnými povoleniami na vstup. Dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela je povinný trvalo viesť evidenciu svojich zamestnancov a tiež zamestnancov poddodávateľov (subdodávateľov) na stavbe.

Stavenisko bude riadne označené bezpečnostným značením. Majetok dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) musí byť označený logom firmy alebo nápisom. V priestoroch staveniska majú zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) prístup len na miesta výkonu pracovnej/ných činnosti/í, resp. na miesta, ktoré s nimi v súvislosti s plnením pracovných úloh pri vykonávaní pracovnej/ných činnosti/í súvisia. Toto neplatí pri havarijných situáciách a pri poskytovaní prvej pomoci.

10.8 Opatrenia pri porušení predpisov BOZP

V prípade, že zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) porušujú predpisy BOZP, môže zástupca stavebníka vykonať opatrenia uvedené v zmluvných podmienkach, ktoré považuje za neodkladné. Pri obzvlášť hrubom porušení pravidiel BOZP, môže stavebník odňať zamestnancovi/zamestnancom dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) povolenie na vstup do areálu a na stavenisko.

V prípadoch závažného porušenia pravidiel v oblasti BOZP alebo pri viacnásobnom výskyte neuspokojivej situácie, môže stavebník voči dodávateľovi/zhotoviteľovi stavby/diela uplatniť sankcie uvedené v ZoD. Pokiaľ budú zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) opakovane porušovať zásady bezpečnosti práce, môže stavebník ukončiť predmetný zmluvný vzťah s dodávateľom/zhotoviteľom stavby/diela.

10.9 Záznamy a hlásenia BOZP

Pre účely dokladovania starostlivosti o BOZP musia mať všetci zamestnávatelia (firmy) na stavenisku k dispozícii nasledovné doklady:

- evidenciu pracovných úrazov,
- záznamy o technických (prevádzkových) haváriách a technických (prevádzkových) poruchách,
- záznamy o dopravných nehodách,
- evidenciu vyhradených technických zariadení nachádzajúcich sa na stavbe, správy o ich odborných prehliadkach a skúškach,
- doklady o odbornej spôsobilosti zamestnancov (prípadne zmluvných partnerov),
- evidenciu prideľovania OOPP,
- dokumentáciu o vykonaných školeniach BOZP a ochrany pred požiarmi,
- záznamy z vykonaných kontrol (používanie OOPP, alkohol, atď.).

10.10 *POŽIADAVKY NA ZABEZPEČENIE BOZP A OPP V OBJEKTOCH, PRIESTOROCH, resp. NA PRACOVISKÁCH STAVEBNÍKA* SSC - IVSC Žilina

Všeobecné požiadavky BOZP a ochrany pred požiarmi

1) Na všetkých pracoviskách stavebníka platia zásady prevencie a ochrany pred požiarmi, ktoré sú stanovené internými predpismi. Činnosti so zvýšeným požiarnym nebezpečenstvom sa vykonávajú len na základe vydaného písomného povolenia (**PO-príkazu)**.
2) .Pri skladovaní horľavín a technických plynov musia byť dodržané ustanovenia vyhlášky MV SR č. 96/2004 Z. z. a vyhlášky MV SR č. 124/2000 Z. z.
3) **Pri zváraní, t. j. pri činnostiach spojených so zváraním, s tepelným delením a s ďalšími spôsobmi spracúvania kovov, je dodávateľ stavby/diela povinný vybaviť svoje zváracie pracoviská min. 1 ks PHP pre každú skupinu zváračov.**
4) Dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela, resp. jeho zamestnanci a tiež zamestnanci jeho poddodávateľov (subdodávateľov) sú povinní ohlásiť každý požiar alebo zabezpečiť ohlásenie každého požiaru na ohlasovňu požiarov stavebníka a to aj požiaru, ktorý zamestnanec dodávateľa uhasil vlastnými silami a prostriedkami.
5) Požiarne hydranty a ostatné zariadenie OPP (prístroje, a pod.) musia byť trvalo prístupné a v prevádzkyschopnom stave. Priestor do vzdialenosti 3 m musí zostať trvale voľný.
6) Požiarne hydranty nesmú byť používané na iný účel bez predchádzajúceho súhlasu stavebníka.
7) Pred odchodom z pracoviska sú zamestnanci, resp. pracovníci povinní sa presvedčiť, či je pracovisko v požiarne nezávadnom stave.

8) **Každý zamestnanec dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) je povinný**

- správať sa a konať tak, aby nespôsobil požiar alebo výbuch, nepoškodil a neohrozil životné prostredie, zdravie ľudí, ich život alebo majetok spoločnosti, najmä pri používaní tepelných, elektrických, plynových a iných spotrebičov, pri skladovaní a používaní horľavých alebo požiarne nebezpečných látok a pri manipulácii s otvoreným ohňom,
- spozorovaný požiar, výbuch, výron plynu ak je to možné, uhasiť, resp. zlikvidovať dostupnými prostriedkami,
- ak to možné nie je, ihneď vyhlásiť požiarny poplach a postupovať v zmysle Požiarnych poplachových smerníc stavebníka**,**
- dodržiavať zákaz fajčenia a manipulácie s otvoreným ohňom všade tam, kde to nie je osobitne povolené.
- zoznámiť sa s požiarnymi poplachovými smernicami, požiarnym evakuačným plánom pracoviska a poplachovými smernicami pri vzniku pracovného úrazu,
- dodržiavať príkazy, zákazy a pokyny na pracovisku na zabezpečenie protipožiarnej bezpečnosti pri práci,
- poznať miesta, zariadenia príp. ich časti so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo výbuchu a opatrenia na zamedzenie vzniku a šírenia požiaru,
- poznať rozmiestnenie najbližších hasiacich prístrojov a iných vecných prostriedkov ochrany pred požiarmi na pracovisku,
- udržiavať trvalo voľné núdzové východy, únikové a zásahové cesty, nástupné plochy a prístup k nim, ako aj prístup k uzáverom elektrickej energie a vody, k hasiacim prístrojom, požiarnym vodovodom, spúšťačom a rozvodom stabilného a polostabilného hasiaceho zariadenia, hlásičom elektrickej požiarnej signalizácie a detektorom plynového detekčného systému,
- zabezpečiť, aby bolo pracovisko po skončení pracovného času v bezchybnom stave z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti (zatvorené požiarne uzávery, prívody horľavých látok, vypnutý elektrický prúd atď.),
- pri skladovaní a manipulácii s horľavými kvapalinami a technickými plynmi dodržiavať zásady dané vyhl. MV SR č.96/2004 Z. z. a vyhl. MV SR č.124/2000 Z. z.,
- dodržiavať technologické postupy a pracovnú disciplínu,
- dodržiavať zásady protipožiarnej bezpečnosti pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru stanovené interným predpisom stavebníka SSC - IVSC Žilina,
- oznámiť svojmu nadriadenému nedostatky, ktoré by mohli ohroziť protipožiarnu bezpečnosť a podľa svojich možností sa aktívne podieľať na ich odstránení,
- zúčastniť sa školenia o ochrane pred požiarmi a odbornej prípravy protipožiarnych asistenčných hliadok,
- plniť ďalšie povinnosti vyplývajúce z predpisov o ochrane pred požiarmi a BOZP.

9) **Zamestnancom, resp. pracovníkom dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) je zakázané**

- vstupovať do priestorov areálu stavebníka SSC - IVSC Žilina pod vplyvom alkoholu a omamných látok, nosiť ich do priestorov a požívať ich,
- vstupovať na pracoviská, ktoré nie sú určené pre výkon činnosti,
- vzďaľovať sa z pracoviska bez súhlasu nadriadeného,
- zapínať, vypínať alebo inak manipulovať na ostatných zariadeniach s výnimkou zabránenia havárie alebo škodám,
- fajčiť mimo vyhradených priestorov,
- používať organické rozpúšťadlá (horľavé kvapaliny) pri odmasťovaní zariadení, podláh a pod.,
- svojvoľne používať, alebo poškodzovať hasiace prístroje, hasiace zariadenia, signalizačné prostriedky,
- poškodzovať požiarny poriadok pracoviska, požiarne poplachové smernice, poplachové smernice pri vzniku PÚ, požiarny evakuačný plán, výstražné tabuľky a nápisy,

- prať odevy a iné pracovné pomôcky v horľavinách,
- sušiť pracovný odev a textílie na vykurovacích telesách a technologickom zariadení (horúce potrubia a pod.),
- ukladať v blízkosti tepelných a iných spotrebičov horľavé materiály,
- skladovať horľaviny mimo určených priestorov,
- používať mobilný telefón v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu horľavých plynov a pár,
- vstupovať do kanálov, šácht, nádrží a ostatných priestorov pod úrovňou terénu a na plávajúce strechy nádrží,
- vykonávať akékoľvek práce s ohňom bez platného písomného povolenia na prácu vydaného v zmysle interného predpisu stavebníka **SSC - IVSC Žilina,**
- pracovať v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu alebo požiaru bez neiskrivého náradia a prostrediu zodpovedajúceho krytia el. osvetlenia a náradia,
- odstraňovať bezpečnostné zariadenia (ochranné kryty, nepodmienené ochrany, zábradlia a pod.) okrem odstavených, opravovaných alebo udržiavaných zariadení,
- používať pri práci rôzne provizórne náradie,
- vstupovať do zakázaného priestoru, ktorý je označený výstražnou tabuľkou, bez riadneho bezpečnostného vybavenia a zabezpečenia.

V prípade nutnosti použitia náterových hmôt a riedidiel musia byť tieto uchovávané a skladované v originálnych obaloch od výrobcu v množstvách zodpovedajúcich dennej spotrebe.
Na stavbe musia byť k dispozícii Karty bezpečnostných údajov všetkých používaných nebezpečných látok.

Pri práci s horľavými látkami:

1. Platí prísny **ZÁKAZ** fajčenia a manipulácie s otvoreným ohňom.
2. Zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) sú povinní pri manipulácii s horľavými látkami (napr. náterovými hmotami a riedidlami) používať predpísané OOPP na ochranu dýchacích ciest (respirátor s chemickou vložkou na ochranu dýchacích ciest proti výparom organických látok) a na ochranu rúk (ochranné pracovné rukavice).

Všetky objekty, v ktorých sa nachádzajú horľavé kvapaliny alebo sa s nimi manipuluje, musia byť na vhodných miestach opatrené dostatočným množstvom vhodných hasiacich prístrojov.

11 HARMONOGRAM PRÁC (časový plán postupu prác)

Realizačný harmonogram prác stavby/diela: **„I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY“** si vypracuje zhotoviteľ stavby pred začatím výstavby a odsúhlasi so stavebným dozorom a ODI.

12 SPOLOČNÉ PRIESTORY

12.1 Údaje o spoločných bezpečnostných opatreniach pre spoločné priestory

SPOLOČNÉ BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA sú opatrenia realizované na spoločnom pracovisku-stavenisku v rámci zabezpečenia BOZP viacerých zamestnávateľov (firiem), napr. vymedzenie pracovného priestoru (opáskovaním), realizácia bezpečnostného značenia na pracovisku-stavenisku (vyvesenie bezpečnostných tabuliek a nápisov), používanie pomocných stavebných konštrukcií pre prácu vo výške - lešení, a pod.

Pri realizácii diela budú pri výkone zmluvne dohodnutých pracovných činností používané pomocné stavebné konštrukcie - pojazdné lešenie, resp. vysokozdvižné plošiny, ktoré musia spĺňať požiadavky stanovené predpismi.

Zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa sú pri výkone zmluvne dohodnutých činností pri realizácii stavby/diela **„I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY“** povinní pri používaní vertikálnych komunikácií dodržiavať ustanovenia vyhlášky MPSV a R č. 147/2013 Z. z.

Predmet realizácie stavby/diela **„I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY“** bude realizovaný zmluvných podmienok stanovených v ZoD.

Pri realizácii stavby/diela: **„I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY“** sú dodávateľ/zhotoviteľ a jeho poddodávatelia (subdodávatelia) povinní rešpektovať a dodržiavať BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA stanovené internými predpismi stavebníka stavebníka.
Práca a pohyb zamestnancov dodávateľa/zhotoviteľa a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) pri realizácii stavby/diela: **„I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY“** musí byť organizovaná v zmysle požiadaviek týchto predpisov a tiež v zmysle príkazov, zákazov a nariadení vydaných stavebníkom na zabezpečenie BOZP v objekte.

12.2 Starostlivosť o poriadok a čistotu a o upratovanie na spoločnom pracovisku-stavenisku, vrátane odvozu odpadu

Pri realizácii stavby/diela: **„I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY“** sú dodávateľ/zhotoviteľ a jeho poddodávatelia (subdodávatelia) povinní starať sa o poriadok a čistotu na prebratom/ých pracoviskách a upratovať prebraté priestory pracoviska-staveniska, a predpísaným spôsobom nakladať s odpadom vznikajúcim pri realizácii stavby/diela.

13 VYMEDZENIE PRIESTOROV OBZVLÁŠŤ RIZIKOVÝCH PRÁC

V priebehu realizácie stavby/diela: **„I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY“** sa môžu vyskytnúť na pracovisku-stavenisku v prevádzkovaných priestoroch objektov stavebníka, v ktorých bude realizovaný predmet diela NEBEZPEČENSTVÁ, OHROZENIA, resp. RIZIKÁ podrobne popísané v Prílohe č. 1 k Plánu BOZP - **Register rizík**: V **Registri rizík** sú podrobne uvedené zdroje možných nebezpečenstiev, ohrození, resp. rizík, a tiež preventívne opatrenia na ich odstránenie, resp. zníženie na minimum.

Pri realizácii stavby/diela: **„I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY“** sú dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela a jeho poddodávatelia (subdodávatelia) povinní dbať najmä na tieto skutočnosti :

- Pred začatím prác je potrebné vykonať preukázateľným spôsobom školenie všetkých osôb, ktoré sa budú zúčastňovať na realizácii stavby/diela o požiadavkách BOZP a ochrany pred požiarmi v súvislosti s realizáciou činnosti/í na konkrétnom pracovisku/ách.
- Práce pod napätím môžu vykonávať len kvalifikovaní pracovníci (s predpísanou odbornou spôsobilosťou v zmysle vyhl. MPSV a R č. 508/2009 Z. z.), ktorí musia byť na túto prácu osobitne ustanovení, školení, oboznámení s nebezpečenstvami, resp. rizikami, ktoré im hrozia pri výkone pracovnej/ých činnosti/í a so spôsobom, resp. spôsobmi ochrany proti nim a musia dodržiavať bezpečnostné predpisy, používať príslušné osobné ochranné prostriedky a pod.
- Pri montáži a obsluhe elektrického zariadenia musia byť dodržiavané príslušné návody a inštrukcie a miestne prevádzkové predpisy. V prípade zistenia závady na zariadení musí byť elektrické zariadenie okamžite vypnuté a zabezpečené proti spusteniu neoprávnenou osobou. Poškodené zariadenia sa nesmú používať.

- Ako súčasť dodávateľskej dokumentácie riadiť sa písomne vypracovaným a schváleným technologickým postupom alebo pracovným postupom, prevádzkovými predpismi a technickými podmienkami jednotlivých strojných zariadení stanovenými výrobcom.
- Všetky časti zariadení a elektrických inštalácií, ktoré slúžia na zaistenie bezpečnosti osôb v prípade nebezpečenstva (napríklad hlavné vypínače zariadenia a iné) musia byť nápadne označené a v ich blízkosti musí byť umiestnená bezpečnostná značka alebo nápis s príslušným pokynom.
- Všetky elektrické zariadenia musia mať označenia, ktoré sú potrebné na jednoznačnú identifikáciu a na bezpečné použitie.
- Pred uvedením do prevádzky musí byť vykonaná východisková odborná prehliadka a odborná skúška (OP a OS) vyhradeného elektrického zariadenia a následne vypracovaná východisková správu o OP a OS vyhradeného elektrického zariadenia.
- Organizácia, ktorá vyrába, montuje, rekonštruuje, vykonáva opravy a údržbu vyhradených technických zariadení a ich častí vykonáva ich odborné prehliadky a odborné skúšky, je povinná preukázať svoju odbornú spôsobilosť na výkon týchto činností oprávnením podľa vyhl. MPSV a R č. 508/2009 Z. z.
- Pri výkone zmluvne dohodnutých činností musia byť zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela upravení tak, aby nedošlo k zachyteniu častí odevu rotačnými časťami strojov, a taktiež sú povinní používať nasledovné predpísané osobné ochranné pracovné prostriedky (OOPP), ktoré sú pri výkone činností predpísané.
- Zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) sú povinní pri práci, a to najmä:
  a) Dodržiavať platné predpisy BOZP stavebníka, a tiež dodávateľa/zhotoviteľa,
  b) Realizačný HMG prác stavby/diela,
  c) udržiavať na pracovisku v poriadok a čistotu.
  d) Práce na točivých strojoch a mechanizmoch s elektrickým pohonom je možné vykonať len po riadnom zaistení po stránke mechanickej a elektrickej.
  e) Odstraňovať akékoľvek kryty zo strojov sa zakazuje. Toto je dovolené len pri revízii, alebo čistení stroja a len pri vypnutom stroji a jeho zabezpečení pre náhlym spustením neoprávnenou osobou.
  f) Rovnako je zakázané odstraňovať, preliezať alebo podliezať prekážky inštalované ako zábrana pred vstupom neoprávnených osôb do nebezpečného priestoru a nerešpektovať alebo odstraňovať bezpečnostné značenie umiestnené na alebo pri nich (napr. opáskovanie nebezpečného priestoru a pod.).

14 KONTROLY DODRŽIAVANIA BOZP NA PRACOVISKU-STAVENISKU

14.1 Procedúra priebežnej kontroly BOZP

Informatívna kontrola je vykonávaná priebežne všetkými vedúcimi zamestnancami dodávateľa/zhotoviteľa a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) ako súčasť ich pracovných náplní. Zodpovedný/í zástupca/ovia dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela je/sú oprávnený/í zastaviť akékoľvek práce, pokiaľ hrozí bezprostredné ohrozenie životov alebo zdravia zamestnancov dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov), prípadne iných osôb alebo bezpečnosti prevádzky na prebratom pracovisku-stavenisku. O nedostatkoch, ktoré vytvárajú bezprostredné ohrozenie musí byť bezodkladne informovaný príslušný vedúci zamestnanec dodávateľa/zhotoviteľa, a tiež stavebníka, aby mohli byť vykonané príslušné nápravné opatrenia na zabezpečenie ich odstránenia.

Výsledky kontrol sú prerokovávané na pracovných poradách koordinátora bezpečnosti stavby/diela, dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela, a tiež na koordinačných poradách stavebníka.

14.2 Mechanizmy kontrolnej činnosti BOZP dodávateľa/zhotoviteľa

Na základe zhodnotenia nebezpečenstiev/ohrození a rizík, ktorým sú zamestnanci a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) vystavení pri plnení svojich pracovných povinností v objektoch, priestoroch, resp. na pracoviskách a pri výkone činností v týchto objektoch, priestoroch, resp. na týchto pracoviskách v záujme dosiahnutia maximálne možnej miery ochrany ich životov a zdravia **sú povinní** zodpovední vedúci zamestnanci v rozsahu ich funkčného zaradenia na svojich pracoviskách zabezpečovať výkon **pravidelných kontrol BOZP** v zmysle interného predpisu dodávateľa/zhotoviteľa.

Majster, resp. vedúci pracovnej skupiny je povinný aspoň **1 x/DEŇ** vykonať kontrolu zvereného pracoviska, resp. pracovísk stavby.

Vedúci stavby alebo jeho zástupca je povinný aspoň **1 x/TÝŽDEŇ** vykonať kontrolu všetkých pracovísk stavby.

Minimálne **1 x/MESIAC musí byť vykonaná** kontrola vedúcim organizačného útvaru dodávateľa/zhotoviteľa zodpovedného za realizáciu stavby/diela; ak stavba/dielo trvá menej ako 1 mesiac, musí byť vykonaná aspoň jedna kontrola.

Kontroly vykonávané autorizovaným bezpečnostným technikom (ABT) a technikom požiarnej ochrany (TPO) v oblasti BOZP a ochrany pred požiarmi sú vykonávané na stavbe v lehotách :

BOZP: minimálne **2 x/mesiac;** v prípade realizácie prác s vyšším rizikom najmenej **1 x týždenne,** resp. v prípade výkonu **zvlášť nebezpečnej/ných činnosti/í** je požadovaný **priamy dohľad ABT** pri jej/ich výkone.

OPP: Preventívne protipožiarne prehliadky na pracoviskách staveniska sa vykonávajú minimálne **1 x/3mesiace;** ak stavba/dielo trvá menej ako 1 mesiac, musí byť vykonaná aspoň jedna preventívna protipožiarna prehliadka.

Ak realizácia zákazky trvá viac než 3 mesiace, platia zásady uvedené vyššie; v prípade kratšieho časového úseku trvania realizácie zákazky než 3 mesiace, resp. ak zákazka trvá menej než 1 týždeň, termíny kontrol určí štatutárny orgán zhotoviteľa, resp. ním poverený zodpovedný vedúci zamestnanec zhotoviteľa, minimálnou požiadavkou je však vykonanie **najmenej 1 kontroly s náplňou týždennej kontroly, 1 kontroly s náplňou mesačnej kontroly a 1 kontroly** autorizovaným bezpečnostným technikom a technikom požiarnej ochrany v oblasti BOZP a ochrany pred požiarmi do ukončenia realizácie zákazky ! ! !

15 ŠKOLENIA BOZP

Zamestnanci dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela a jeho poddodávateľov (subdodávateľov) musia preukázateľne absolvovať vstupné školenie BOZP, OPP, Havarijného plánovania a Environmentu zamerané na podmienky realizácie pracovných činností na stavbe. Úspešné absolvovanie školenia je podmienkou k vystaveniu dokladu oprávňujúceho zamestnanca dodávateľa/zhotoviteľa stavby/diela, resp. inej osoby, k vstupu na stavbu.

Dodávateľ/zhotoviteľ stavby/diela ďalej preukázateľne oboznámi svojich zamestnancov a zamestnancov svojich poddodávateľov (subdodávateľov), ktorí pre neho vykonávajú na stavbe činnosti na základe zmluvného vzťahu, o rizikách a bezpečnostných aspektoch na konkrétnom/nych pracovisku/ách stavby.

16 ZRUŠOVACIE USTANOVENIA

Vydaním Plánu BOZP vypracovaným dodávateľom/zhotoviteľom stavby/diela **„I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY“** sa neruší žiaden dokument dodávateľa/zhotoviteľa.

17 OBOZNÁMENIE zodpovedných zamestnancov dodávateľa/zhotoviteľa s Plánom BOZP

Svojím podpisom potvrdzujem, že som bol **OBOZNÁMENÝ** s Plánom BOZP (vrátane Príloh) vypracovaným a schváleným pre stavbu/dielo **„I/61 - II/516 TRENČIANSKA TEPLÁ, ÚPRAVA KRIŽOVATKY“,** obsahu oboznámenia som **POROZUMEL** a **SÚHLASÍM** s ním.

P. č.	Dátum oboznámenia s Plánom BOZP	Meno a priezvisko, zamestnávateľ	Pracovné zaradenie - funkcia	Vlastnoručný podpis potvrdzujúc oboznámenie a súhlas s Plánom BOZP
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				

Príloha č. 1
ZABEZPEČOVANIE OPATRENÍ BOZP PRE PRÁCE, KTORÉ BUDE ZHOTOVITEĽ VYKONÁVAŤ

- Búracie práce
- Zemné práce
- Vrtné práce
- Betonárske, debniace a armovacie práce
- Vyhradené technické zariadenia
- Elektrické zariadenia
- Práce blízko zariadení pod elektrickým napätím
- Práce vo výškach
- Montážne práce
- Manipulácia s bremenami
- Práce so strojmi a strojovými zariadeniami
- Stavebné elektrické vrátky
- Kladky a ručné zdvíhanie
- Opatrenia v zimnom období

Búracie práce

Pri vykonávaní búracích a rekonštrukčných prác na stavbe musí zhotoviteľ vypracovať technologický postup v takom rozsahu, aby samotný objekt a ich statické posúdenie bolo navrhnuté tak, aby počas prác nedošlo k nekontrolovanému porušeniu stability objektov a ich častí.
Búracie a rekonštrukčné práce môžu vykonávať len kvalifikovaní pracovníci pod stálym dozorom zodpovedného pracovníka.
Pred začatím búracích a rekonštrukčných prác sa musí uskutočniť prieskum stavu objektu a o vykonanom prieskume sa musí vyhotoviť zápis.
Na búracie a rekonštrukčné práce malého rozsahu musí byť vypracovaný pracovný postup a zodpovedný pracovník určí nevyhnutné opatrenia na zaistenie bezpečnosti práce pred začatím prác a urobí o tom záznam v stavebnom denníku. Pracovníci musia byť s ním preukázateľne oboznámení v rozsahu, ktorý sa ich týka.
Pred začatím búracích a rekonštrukčných prác sa musí priestor vymedziť podľa technológie vykonávaných prác a zabezpečiť proti vstupu nepovolaných osôb.
Búracie a rekonštrukčné práce sa môžu začať len na základe písomného príkazu zodpovedného pracovníka zhotoviteľa a po vybavení pracoviska pomocnými konštrukciami, materiálom a pomôckami určenými v technologickom alebo pracovnom postupe.

Zemné práce

Pri realizácii zemných prác sa musí vykonať kontrola základových pomerov a základovej škáry. Počas realizácie výkopov bude vždy prítomný určený zodpovedný pracovník. Manažér stavby, statik a technický dozor investora vizuálne skontrolujú základovú škáru a porovnajú s údajmi v projektovej dokumentácii.
Prevzatie základovej škáry a výstuže základov vykoná manažér stavby zápisom do stavebného denníka. Pri podkopaní základovej škáry okolitých objektov musí sa urobiť presná nivelácia stien a základov z dôvodu možného sadania.
Pred začatím zemných prác musí zhotoviteľ stavebných prác overiť na stavenisku, pracovisku inžinierske siete, či sa tam nenachádzajú podzemné priestory alebo výron škodlivých látok, prerokovať a odsúhlasiť s projektantom a navrhnúť také opatrenia, aby bola zaistená bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov.
Cez výkopy hlbšie ako 0,5 m sa musia zriadiť bezpečné priechody široké najmenej 0,75 m. Priechody nad výkopom hlbokým do 1,5 m musia sa vybaviť obojstranným jednotyčovým zábradlím vysokým 1,1 m. Priechody nad výkopom s hĺbkou nad 1,5 m musia byť vybavené obojstranným dvojtyčovým zábradlím so zarážkou. Pre pracovníkov pracujúcich vo výkopoch sa musia zaistiť bezpečné zostupy a výstupy.
Okraje výkopu sa nesmú zaťažovať do vzdialenosti 0,5 m od hrany výkopu. Priestor šmykového klinu

výkopu sa na povrchu terénu nesmie zaťažovať stavebnou prevádzkou, objektmi zariadení staveniska, strojmi, materiálom a pod., okrem prípadov, keď spôsob zabezpečenia stability steny výkopu je riešený v projekte na základe výpočtu.
Pri prerušení zemných prác sa nesmie ohroziť bezpečnosť práce. Zodpovedný pracovník musí zabezpečiť pravidelnú kontrolu a údržbu zábran, paženia, priechodov apod.
Steny výkopov sa musia zabezpečiť proti zosunutiu. Zabezpečenie stien sa navrhuje a vykonáva podľa osobitných predpisov. (STN 73 3050 Zemné práce. Všeobecné ustanovenia a Vyhlášky č. 147/2013 Z.z.). Sklony svahov výkopov určuje projekt stavby.

Vrtné práce
Na vrt alebo skupinu podobných vrtov sa musí spracovať projekt alebo technologický postup, ktorý musí obsahovať najmä vlastnú technológiu, bezpečnostné, protipožiarne, hygienické a ďalšie potrebné opatrenia.
Pri výbere miesta vrtu je potrebné dbať na to, aby sa nenarušili povrchové a pod povrchové zariadenia, ako aj podzemné priestory a siete. Ochrana celospoločenských záujmov sa musí vyriešiť už v projekte stavby.
Pred začatím vrtných prác musia byť pracovníci oboznámení s technologickým postupom, ktorý musí byť na pracovisku.
Vrtná súprava a jej príslušenstvo sa musí umiestniť tak, aby bola zaistená bezpečná prevádzka. Pri vŕtaní musí zhotoviteľ určiť bezpečnostný okruh z hľadiska pádu veže alebo materiálu. Musí byť vylúčený kontakt pracovníkov s pohybujúcimi sa nebezpečnými časťami zariadenia.
Po dokončení vrtu a priemerom 0,2 m a viac musí byť jeho ústie až do začiatku betonáže prípadne iné nadväzujúce činnosti zakryté poklopom alebo iným vhodným spôsobom.

Betonárske, debniace a armovacie práce
Pri ukladaní betónovej zmesi do konštrukcie sa musí pracovať z bezpečných miest tak, aby boli pracovníci chránení proti pádu z výšky do hĺbky, proti zavaleniu či zaliatiu betónovou zmesou a pod.
Postup ukladania betónovej zmesi musí byť v súlade s technologickým postupom a postupom vykonávania kontrol betónových konštrukcií.
Na pohyb pracovníkov a na ručnú prepravu zmesi na miesto určenia sa musia vybudovať bezpečné komunikácie (pracovné lešenia, podlahy apod.).
Pracovníci ani dopravné prostriedky sa nesmú pohybovať priamo po armatúre.
Čerpacie potrubie na prepravu a ukladanie betónových zmesí musí byť bezpečne vyhotovené, zakotvené a napojené na nadstavec čerpadla. Zariadenie musí umožňovať odvzdušnenie a musí sa vyriešiť spôsob dorozumenia sa s obsluhou čerpadla.
Prístupy z pevných častí objektov a konštrukcií na pracovné podlahy debnenia musia vyhovovať požiadavkám bezpečnostných predpisov.
Betón nosných konštrukcií, ktorý nedosiahol projektom určenú nosnosť, sa nesmie vystaviť nárazom, otrasom, zaťaženiu a ďalším škodlivým účinkom. (STN 73 2400 Vykonávanie a kontrola betónových konštrukcií).
Ak sa tuhnutie a tvrdnutie betónu urýchľuje osobitnými metódami, musí zhotoviteľ pre túto technológiu vypracovať technologický postup, ktorý zabezpečí požadované vlastnosti betónu a bezpečnosť práce.
Debnenie musí byť tesné, únosné a priestorovo tuhé. Pri oddebňovaní konštrukcií vo výškach treba používať bezpečnostné technické zariadenie a pomôcky. Rebríky možno použiť iba pri oddebňovacích prácach do výšky 3 m oddebňovacej konštrukcie nad pracovnou podlahou, keď sa neuvoľňujú alebo neodstraňujú nosné časti debnenia. Stabilita rebríkov nesmie byť závislá od demontovaných častí debnenia a podpier.
Pri vykonávaní betonárskych prác pomocou autočerpadla je zakázané prehýbať hadice a ručne premiestňovať hadice a potrubie, ak nie sú na to konštruované, ako aj vstupovať na konštrukciu stroja a do nebezpečného priestoru pri koncovke hadice.
Ďalšie súvisiace práce s betonárskymi prácami, či už z hľadiska podperných konštrukcií, železiarskych prác, musia vykonávať kvalifikovaní pracovníci a musia byť splnené požiadavky prílohy

č.3 Vyhlášky MPSVaR č. 147/2013 Z.z.

Vyhradené technické zariadenia

Vyhláška MPSVaR SR č. 508/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov ,definuje niektoré špeciálne zariadenia, ktoré vyžadujú osobitný režim (tlakové zariadenia, zdvíhacie zariadenia, elektrické zariadenia a plynové zariadenia.

Tieto zariadenia môžu byť uvedené do činnosti len po predpísaných kontrolách a testoch vykonaných oprávnenou osobou.

Osoba zodpovedná za prevoz a servis vybraného špeciálneho zariadenia musí mať platné oprávnenie a pravidelne navštevovať školenie na obsluhu, vrátane preskúšania. Platné podmienky sú uvedené vo vyhláškach, zákonoch alebo STN.

Elektrické zariadenia

Všetky elektrické káble musia byť zhotovené podľa platných predpisov a riadne označené. Káble sa nesmú pokladať alebo zavesovať priamo na kovové konštrukcie, prípadne s využitím kovových neizolovaných úchytiek.

Káble položené na kovové podlahy je nevyhnutné chrániť proti mechanickému poškodeniu. Všetky káble križujúce pešiu alebo jazdnú komunikáciu musia byť zodpovedajúcim spôsobom chránené:

- pevným a spoľahlivým zakotvením a prekrytím,
- vyvesením vo výške najmenej 2,5 m.

Rozvody elektriny na stavbe (s využitím prenosných stavebných rozvádzačov) musia byť riešené rýchlym odpojením od zdroja:

- s prúdovým chráničom o vybavovacom prúde do 30 mA na zásuvkových obvodoch (menovaného prúdu 65 A),
- pre vyššie prúdy s elektrickým oddelením ochrannými transformátormi a pod.,
- napájaním bezpečným malým napätím SEL V.

Elektrické zariadenia musia byť zhotovené v súlade s nebezpečnými zónami.

Všetko elektrické náradie musí byť vyhotovené s dvojitou izoláciou.

Práce blízko zariadení pod elektrickým napätím

1. Práce so žeriavmi, bagrami a ostatnými mechanizačnými prostriedkami v ochrannom pásme elektrického vedenia je bez povolenia prevádzkovateľa elektrického zariadenia zakázané.
2. V ochrannom pásme je možné uskutočniť najnevyhnutnejšie stavebno-montážne práce len po predchádzajúcom prerokovaní s príslušnou energetickou organizáciou. Tieto práce je potrebné v najväčšej možnej miere uskutočňovať pri vypnutom stave elektrického vedenia. Vypnutý stav musí byť zabezpečený v zmysle STN 34 3100 (B - príkaz s určeným dozorom).
3. Práce so žeriavmi a bagrami a ostatnými mechanizačnými prostriedkami v ochrannom pásme elektrického vedenia je bez povolenia prevádzkovateľa elektrického zariadenia zakázané.
4. V ochrannom pásme je možné v miestach, kde plynovod križuje elektrické vedenie, uskutočňovať najnutnejšie stavebno-montážne práce (výkopy, ryhy, regulovanie a lícovanie potrubia, zváranie a spúšťanie potrubia, prejazd ukladačov rúr a iných mechanizačných prostriedkov a pod.) len po predchádzajúcom prerokovaní s príslušnou energetickou organizáciou. Tieto práce je možné v najväčšej možnej miere uskutočňovať pri vypnutom stave elektrického vedenia. Vypnutý stav musí byť zabezpečený v zmysle STN 34 3100 (B - príkaz s určeným dozorom).
5. Pokiaľ pri práci v mieste križovanie a v ochrannom pásme nie je možné zaistiť vypnutie elektrického zariadenia, musia byť práce uskutočnené pod dozorom "osoby znalej s vyššou kvalifikáciou" (STN 34 3100) určenej len na dozor.
6. Pri prejazdoch mechanizmov a prevážaní materiálov v ochrannom pásme a v miestach križovania (bez pracovnej činnosti) po komunikáciách, musia byť dodržané ochranné vzdialenosti v zmysle STN 34 3108 "Bezpečnostné kvalifikácie". Pokiaľ by tieto vzdialenosti nezodpovedali uvedenej STN alebo by prevážanie mechanizmov či materiálov bolo uskutočňované v teréne, platí ustanovenie ods. 5.

7. Zamestnanci vykonávajúci pracovné úlohy v blízkosti elektrického vonkajšieho vedenia pod napätím sa nesmú dotýkať montážneho žeriava a bez použitia izolačných pomôcok ani závesných bremien. V nepredvídateľných prípadoch s možnosťou demontáže živých častí so zariadeniami vydá dozor uvedený v ods. 5 ďalšie doplňujúce pokyny.
8. Pri práci s náradím, pri použití montážneho zariadenia a pri doprave rúr pomocou týchto zariadení v blízkosti vonkajšieho vedenia pod napätím sa musí dbať o zvýšenú opatrnosť. Ak nie je spoľahlivo zaistené dodržiavanie bezpečných vzdialeností podľa príslušných predpisov (ods. 1), musia byť práce zastavené. Pokračovať v práce sa môže až po uvedení príslušného úseku vonkajšieho vedenia do stavu bez napätia.
9. Pred začatím prác v mieste križovania a v ochrannom pásme musia byť všetci zamestnanci náležite poučení v zmysle STN 34 3108 s ohľadom na možnosti ohrozenia pri všetkých druhoch pracovných činností. Pre každú pracovnú skupinu (zvárači, vodiči, žeriavnici a pod.) musí byť určený zamestnanec na vykonávanie dohľadu, a to aspoň "osoba poučená" podľa STN 34 3100. Poučenie zamestnancov uskutoční preukázateľne dozor uvedený v ods. 5.
10. Zdvíhacie zariadenia, ktoré budú pracovať v ochrannom pásme a v mieste križovania, pokiaľ vedenie nie je zaistené a riadne zabezpečené v zmysle STN 34 3100, musia mať indikátory priblíženia.

Práce vo výškach

Práce vo výškach a nad voľnou hĺbkou môžu vykonávať len pracovníci, ktorí majú zdravotnú spôsobilosť pre práce vo výškach, musia byť školení raz za 24 mesiacov, musia byť overené ich znalosti a musia byť vybavení potrebnými OOPP.

Ochrana pracovníkov proti pádu sa musí vykonávať kolektívnym alebo osobným zabezpečením nezávisle od výšky na všetkých pracoviskách, kde hrozí nebezpečenstvo poškodenia zdravia. Od výšky 1,5 m sa musia vykonávať technicko-bezpečnostné opatrenia. Pri prácach vo výškach je potrebné riešiť pracovisko kolektívnym zabezpečením a v ojedinelých prípadoch, keď sa nedá zabezpečiť kolektívne zabezpečenie, musí sa riešiť osobné zabezpečenie bezpečnostným postrojom.

Materiál, náradie a pomôcky sa musia uložiť, prípadne skladovať vo výškach tak, aby po celý čas uloženia boli zabezpečené proti pádu, skĺznutiu alebo zhodeniu vetrom.

Priestory, nad ktorými sa pracuje, musia sa bezpečne zaistiť, aby nedošlo k ohrozeniu pracovníkov a iných osôb.

Za bezpečné zaistenie ohrozených priestorov možno považovať:

a) vylúčenie prevádzky
b) využitie ochrannej konštrukcie v úrovni práce vo výške alebo použitie záchytnej konštrukcie,
c) ohradenie dvojtyčovým zábradlím minimálnej výšky l m s tyčami upevnenými na nosných stĺpoch s dostatočnou stabilitou; na krátkodobé práce s jednoduchým náradím a pracovnými pomôckami, ak nepresiahnu pracovný rozsah jednej zmeny, stačí vymedziť ohrozený priestor jednotyčovým zábradlím, prípadne lanom upevneným vo výške 1 m,
d) stráženie priestoru určeným pracovníkom (pracovníkmi) počas ohrozenia.

Konštrukcie na prácu vo výškach sa nesmú preťažovať. Hmotnosť materiálu, zariadenia, pomôcok, náradia, vrátane počtu osôb nesmie presahovať normou stanovené náhodné zaťaženie konštrukcie.

Všetky konštrukcie na prácu vo výškach sa môžu montovať len na základe predloženého a platného certifikátu a dať do užívania len po ich úplnom ukončení a vybavení. Zhotoviteľ môže na tieto práce poveriť kvalifikovaných pracovníkov s platným lešenárskym preukazom.

Odovzdanie a prevzatie pomocnej konštrukcie do užívania sa musí vykonať zápisom do stavebného denníka alebo iného prevádzkového dokladu. Zhotoviteľ pri ďalších rôznych prácach vo výškach musí sa riadiť ustanoveniami prílohy č.6 Vyhlášky MPSVaR č. 147/2013 Z.z.

Montážne práce

Montážne a bezpečnostné prípravky a viazacie prostriedky:

Pri montáži sa musia použiť predpísané montážne a bezpečnostné prípravky.
Montážne a bezpečnostné prípravky a viazacie prostriedky sa musia pred použitím a počas neho kontrolovať, po použití očistiť, riadne uložiť a konzervovať.

Na zdvíhanie dielcov sa musia použiť viazacie prostriedky, ktoré zodpovedajú príslušným parametrom (napr. statickým parametrom jednotlivých druhov dielcov).

Viazacie prostriedky sa vždy musia voliť tak, aby zabezpečovali zavesenie dielcov podľa výrobne dokumentácie.

Spôsob upevnenia, miesto upevnenia a zoradenie viazacích prostriedkov sa volí tak, aby sa upevnenie i uvoľnenie viazacích prostriedkov mohlo vykonať bezpečne.

Manipulácia s bremenami

Pracovníci poverení viazaním či zavesovaním bremien musia mať kvalifikáciu viazača alebo sa musia na túto prácu zacvičiť a ich spôsobilosť sa musí pravidelne overovať.

Pred uviazaním musí dielce i závesné oká (háky, skrutky apod. prehliadnuť viazač. Viazacie prostriedky sa musia v zime očistiť od sneh,"! a námrazy. Je zakázané zdvíhať zasypané, upevnené, primrznuté alebo prilepené bremená vytrhovaním a odtrhovaním, pokiaľ nemožno zistiť bezpečne silu k tomu potrebnú- alebo ak zariadenie nie je vybavené preťažovacou poistkou.
Pred zdvihom a ďalšou manipuláciou sa bremeno musí upevniť a zabezpečiť tak, aby nemohlo dôjsť k jeho pádu, prípadne pádu jeho častí. Bremeno sa nesmie uväzovať alebo zavesovať na miestach, z ktorých by sa mohlo vyšmyknúť alebo, kde by sa mohol vzájomne poškodiť viazací alebo závesný prostriedok a bremeno. Ostré hrany bremena by mohli poškodiť viazací prostriedok, sa musia vhodným spôsobom chrániť.

Pred vlastným zdvihom bremena sa musí preveriť bezpečnosť zavesenia bremena jeho nadzdvihnutím a skontrolovať spôsob zavesenia bremena a závesných prostriedkov. Až po tejto kontrole môže byť daný pokyn za zdvíhanie.
Nikto sa nesmie zdržiavať pod dopravovanými bremenami ani v ich blízkosti. Pracovníci sa môžu k bremenu priblížiť až po jeho ustálení v mieste, kde bude osadené alebo zložené.

Pracovník, ktorý upevnil bremeno, riadi jeho zdvih až do úrovne miesta, kde bude uložené. Ďalší pokyn na pohyb bremena nad úroveň osadenia a na osadenie bremena dáva určený pracovník montážnej čaty.

Ak dopravu bremena, jeho celú dráhu z miesta uviazania na miesto osadenia alebo uloženia nemôže sledovať pracovník, ktorý bremeno uviazal, musí sa medzi ním, žeriavnikom a pracovníkom ktorý bude bremeno osadzovať alebo ukladať, určiť spôsob dorozumenia sa.

Určený pracovník montážnej čaty sa musí vždy presvedčiť o správnom osadení bremena.
Ak pri doprave bremena k miestu montáže nemožno dosiahnuť jeho plynulý pohyb, bremeno sa musí vždy viesť pomocnými lanami. Bremeno sa nesmie pridržiavať rukami.

Pomocnými lanami sa môžu bremená viesť len z bezpečného a pevného miesta. Laná sa musia upevniť spôsobom vylučujúcim ohrozenie pracovníka pri ich odopínaní. Pomocné lano sa nesmie omotať alebo inak upevniť na častiach tela pracovníka.

Pri zdvíhaní dielcov pomocou čapov sa závesné laná musia rozoprieť rozperkou, aby pri zdvihu časť dielca (hlava stĺpa) voľne prešla medzi lanami závesu. Čap musí byť stále vo vodorovnej polohe a zabezpečený proti vypadnutiu.

Na zavesené dielce sa nesmie vstupovať, ani sa nesmie na ne ukladať pracovné náradie a materiál.
Viazanie bremien sa riadi osobitnými predpismi (STN 27 0143 a STN 27 0144).

Práce so strojmi a strojnými zariadeniami

Základné ustanovenia.
Používať sa môžu len stroje a strojné zariadenia (ďalej len "stroje"), ktoré svojou konštrukciou, zhotovením a technickým stavom zodpovedajú predpisom na zaistenie bezpečnosti práce.
Stroje sa môžu používať iba na účely, na ktoré sú technicky spôsobilé v súlade s podmienkami určenými výrobcom a technickými normami.

Zhotoviteľ stavebných prác je povinný vydať pokyny na obsluhu a údržbu strojov, ktoré

obsahujú požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a prevádzky. Pokyny na obsluhu a údržbu musia podľa druhu stroja obsahovať:

- povinnosti obsluhy pred začatím prevádzky stroja v smere,
- povinnosti obsluhy počas prevádzky stroja,
- rozsah, lehoty a spôsob vykonávanej údržby, vrátane revízií, spôsob zabezpečenia stroja počas prevádzky, pri premiestňovaní, odstavovaní z prevádzky, opravách a proti nežiaducemu uvedeniu do chodu,
- spôsob dorozumievania a dodávania návestí,
- umiestnenie a zabezpečenie stroja po skončení prevádzky,
- zakázané úkony a činnosti, spôsob a rozsah záznamov o prevádzke a údržbe stroja.

Pokyny na obsluhu a údržbu stroja sa nemusia vydávať, ak požiadavky uvedené v predchádzajúcom odstavci sú stanovené v technických normách alebo v návode výrobcu na obsluhu a údržbu. Návod výrobcu na obsluhu a údržbu musí byť v jazyku slovenskom.

Pokyny na obsluhu a údržbu stroja alebo návod na obsluhu a prevádzkový denník sa musia umiestniť na určenom mieste, aby boli obsluhe kedykoľvek k dispozícii. O strojoch, technických zariadeniach a technológiách sa musí viesť predpísaná prevádzková technická dokumentácia. Zmeny na strojoch, technických zariadeniach a technológiách sa musia vyznačiť v ich technickej dokumentácii.

Pracovné prostriedky, vrátane zariadení, strojov a ručného náradia s pohonom alebo bez neho sú:

- odborne navrhované a vyhotovované podľa ergonomických zásad, udržiavané v prevádzkyschopnom stave,
- používané len na práce, na ktoré boli navrhnuté, obsluhované odborne spôsobilými osobami.

Zariadenia a pracovné prostriedky s tlakovým médiom sú kontrolované v súlade s predpismi a pravidelne prehliadané a skúšané.

Obsluha strojov

Stroje môže samostatne obsluhovať len pracovník, ktorý má pre túto činnosť príslušnú spôsobilosť. Pracovník určený na obsluhu stroja (ďalej len "obsluha") musí byť najmenej raz za 24 mesiacov školený a preskúšaný z predpisov na zaistenie bezpečnosti práce.

Ak má stroj charakter vyhradeného technického zariadenia, musí obsluha spĺňať aj požiadavky určené na jeho obsluhu.

Stroj obsluhuje jeden pracovník, ak výrobca v technických podmienkach alebo v návode na obsluhu stroja neurčí inak. Ak to vyžaduje bezpečnosť práce, dodávateľ stavebných prác určí viacčlennú obsluhu.

Ak stroj obsluhuje viac pracovníkov, musí sa určiť zodpovedný pracovník.

Stroje môžu samostatne obsluhovať len pracovníci duševne a telesne spôsobilí, starší ako 18 rokov, ak pre obsluhu nie je určená vyššia veková hranica a sú dodávateľom stavebných prác určení na obsluhu (údržbu) a sú preukázateľne zaškolení a zacvičení a majú podľa osobitných predpisov odbornú spôsobilosť na jeho obsluhu alebo vedenie (kuričský, žeriavnický, vodičský preukaz a pod.). Obsluha sa musí plne venovať ovládaniu stroja tak, aby nebola ohrozená bezpečnosť osôb, stroja a konštrukcií.

Obsluha je povinná oboznámiť sa pred začatím prác so záznamami a prevádzkovými odchýlkami zistenými počas predchádzajúcej pracovnej smeny.

Obsluha pred začatím prác musí podľa návodu výrobcu prezrieť stroj a príslušenstvo a prekontrolovať, či ovládacie, oznamovacie a bezpečnostné zariadenia sú funkčne činné.

Ak zistí obsluha závadu alebo poškodenie, ktoré by mohlo ohroziť bezpečnosť práce a prevádzky, ktorú nie je schopná sama odstrániť, nesmie stroj uviesť do prevádzky a musí závadu ohlásiť zodpovednému pracovníkovi. Ak takú závadu zistí počas prevádzky, strqj sa musí ihneď zastaviť a bezpečne zaistiť proti nežiadúcemu spusteniu. Počas prevádzky musí sledovať chod stroja a zistené závady zaznamenať do prevádzkového denníka a tam, kde je to predpísané, zaznamenať i ďalšie určené údaje.

Zakázané činnosti

Je zakázané:

1. Uviesť "'do chodu a používať stroj, ak sú okrem obsluhy alebo v jeho nebezpečnej blízkosti ďalší pracovníci,
2. Uvádzať do chodu a používať stroj, ak je odmontované alebo poškodené niektoré ochranné zariadenia,
3. odstraňovať za chodu stroja odpad z nebezpečných miest, ak to nie je technicky riešené alebo povolené v návode na obsluhu,
4. dotýkať sa pohybujúcich sa častí strojov telom alebo predmetmi a náradím držaným v rukách okrem prípadov, ktoré pripúšťa návod na obsluhu,
5. pracovať so strojom za zníženej viditeľnosti a v noci, ak pracovný priestor stroja a pracovisko nie sú dostatočne osvetlené,
6. pracovať so strojom, v ktorého nebezpečnej blízkosti sú iné stroje alebo dopravné prostriedky s výnimkou tých, ktoré pracujú vo vzájomnej súčinnosti so strojom,
7. premiestňovať a prepravovať pracovníkov na stroji alebo v jeho pracovnom zaradení, ak to nie je výrobcom povolené,
8. pohybovať pracovným zariadením nad pracovníkmi a nad obsadenou kabínou vodiča dopravných prostriedkov,
9. pracovať so strojom a pracovným nástrojom v mieste, na ktoré nie je z miesta obsluhy vidieť a kde by mohlo nastať ohrozenie pracovníkov alebo iného zariadenia,
10. ovládať stroj nebezpečným spôsobom, ktorý vyvolá nežiaduce rozhúpanie pracovného zariadenia,
11. pohybovať sa so strojom alebo s jeho pracovným zariadením alebo inými vyčnievajúcimi časťami v ochrannom pásme elektrického vedenia, ak nie sú dodržané predpísané bezpečnostné požiadavky,
12. jazdiť cez elektrické káble, ak nie sú vhodne chránené proti mechanickému poškodeniu,
13. opustiť miesto obsluhy stroja, ak je stroj alebo jeho pracovné zariadenie v chode,
14. vykonávať údržbu, čistenie a opravy, ak nie je stroj a jeho pracovné zariadenie zabezpečené proti samovoľnému pohybu a náhodnému spusteniu a ak nie je vylúčený styk pracovníka s pohybujúcimi sa časťami stroja,
15. vykonávať opravy na pásoch stroja s pásovým podvozkom, ak nie je stroj zabezpečený proti samovoľnému pohybu,
16. pohybovať sa po stroji mimo určených prístupov,
17. vyraďovať z činnosti bezpečnostné, ochranné a poistné zariadenie a meniť ich predpísané parametre,
18. fajčiť a manipulovať s otvoreným ohňom pri kontrole a čerpaní pohonných hmôt a pri používaní ľahko zápalných čistiacich prostriedkov,
19. na uľahčenie spúšťania motora používať otvorený oheň,
20. okrem osobných potrieb obsluhy umiestňovať do kabíny akékoľvek ďalšie veci (náradie, laná, schránky na mazivo, čistiace prostriedky a pod.), ak na tento účel nie je v kabíne vyhradená uzatvorená schránka,
21. zavesovať bremená na koniec háku zdvíhacieho zariadenia.

V prípade ďalších činností zhotoviteľ je povinný plniť ďalšie opatrenia vyplývajúce z prílohy č.5 Vyhlášky MPSVaR č. 147/2013 Z.z.

Stavebné elektrické vrátky

Stanovište obsluhy vrátku sa musí vždy umiestniť tak, aby nebolo ohrozené bremenom alebo lanom. Vrátok sa musí umiestniť 3 až 5 m od zvislej dráhy dopravovaného bremena a chrániť pred ostatnou prevádzkou.

Pri osadzovaní a inštalácii vrátku musí byť os kladky kolmá na smer navíjania lana. Vrátok sa musí ukotviť alebo zaťažiť prvkami s hmotnosťou rovnajúcou sa dvojnásobnej nosnosti vrátku.

Najväčšia nosnosť vrátku a najväčšia hmotnosť dopravovaného bremena sa musí vyznačiť na dobre viditeľnom mi ste.
Vrátok sa musí vybaviť koncovým vypínačom elektrického prúdu, ktorý samočinne zastaví chod vrátku, ak závesný hák od spodnej hrany kladky je vzdialený najmenej 0,30 m.
Stanovište obsluhy vrátku sa musí voliť tak, aby jeho obsluha videla .na všetky nakladacie a vykladacie miesta, alebo sa musí zabezpečiť vzájomné dorozumievanie medzi obsluhou a pracovníkov na nakladacom (vykladacom) mieste signalizačným zariadením.
V mieste odoberania a alebo nakladania materiálu vo výške sa pracovníci musia chrániť proti pádu aspoň jednotyčovým zábradlím so zarážkou na podlahe.

Nosná konštrukcia kladky, vrátane závesu sa musí technicky dokumentovať spolu so statickým posúdením. Jej pevnosť a stabilita sa musí zabezpečiť kotvením alebo protizávažím.
Pred uvedením vrátku do prevádzky sa musí tento písomne prevziať so zápisom do stavebného denníka alebo iného dokladu.

Na bubne vrátku musia pri preprave bremena zostať najmenej tri závity lana.
Pri prevádzke vrátku, zdvíhaní a spúšťaní bremien je zakázané:

1. zdvíhať bremená s hmotnosťou presahujúcou nosnosť vrátku,
2. zdvíhať a dopravovať bremená, ktoré svojimi rozmermi ohrozujú okolie, ak sa neurobili vhodné bezpečnostné opatrenia,
3. zdvíhať bremená šikmým ťahom,
4. opustiť stanovište obsluhy vrátku, ak je bremeno zavesené na háku,
5. zavesovať bremeno na koniec háku,
6. zdržiavať sa pod zaveseným bremenom a v jeho nebezpečnej blízkosti, 7. rukami alebo nohami usmerňovať navíjanie lana na bubon vrátku,
7. pokračovať v práci s vrátkom, ak sa urobí na lane slučka alebo uzol a ak sa lano vyšmykne z drážky kladky,
8. dopravovať bremená, ak hrozí nebezpečenstvo poškodenia nosného lana alebo zdvíhacích prostriedkov (namáhaním cez ostré hrany),
9. spôsobovať rázy pri spúšťaní alebo ťahu bremena,
10. zdvíhať zasypané, primrznuté alebo priľnuté bremená,
11. vykonávať zmeny na brzdách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť práce.

<u>Kladky na ručné zdvíhanie bremien</u>

1. Ručné zdvíhanie jednoduchou kladkou je povolené len do výšky 15 m.
2. Hmotnosť dopravovaného bremena nesmie presiahnuť 60 kg. Bremeno s väčšou hmotnosťou ako 50 kg musia zdvíhať vždy dvaja pracovníci naraz.
3. Najmenší priemer nosného textilného lana musí byť 10 mm. Poškodené lano sa nesmie používať.
4. Zodpovedný pracovník musí odsúhlasiť vyhotovenie nosnej konštrukcie kladky.

<u>Opatrenia v zimnom období a pri nepriaznivých poveternostných podmienkach</u>

- zabezpečenie dostatočného osvetlenia pracovísk, schodísk, prístupových ciest, nakladacích a vykladacích rámp , manipulačných a skladovacích plôch
- zabezpečenie dostatočného množstva posypového materiálu na komunikácie pre dopravu a chôdzu
- prerušenie výkonu prác pri teplote -10 ˚C a nižšej
- kontrola dodržiavania technologických postupov vykonávaných prác na stavenisku z hľadiska teplôt a nepriaznivých poveternostných podmienok , pri ktorých môžu byť jednotlivé pracovné postupy vykonávané z hľadiska kvality a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (zakrytie, vyhrievanie pracoviska a pod.)
- vybavenosť OOPP (osobných ochranných pracovných prostriedkov)pracovníkov na stavbe v zimnom období
- dodržiavanie ustanovení NV SR č.396/2006 Z.z o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko a NV SR č.391/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko